

מאמרי

מַחֲיִית עַמֶּלֶק

מלוקטים מספר

הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ

עם פירוש הנפלא

מֵתוֹק מִדְּבַשׁ

להאיר את החיים

הופיע ויצא לאור הספר המבוקש

"בעל מתוק מדבש"

גווילי חייו
הזוהרים והמאירים
של הגאון הצדיק המקובל
רבי
דניאל פריש
זצוק"ל

ניתן להשיג בחנויות המובחרות

1800-350-330 או
בטל:

בעזרת השם יתברך

מֵאֲמָרֵי

מַחֲיֵית עַמֶּלֶךְ

מלוקטים מספר

הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ

עם הביאור הנפלא

מֵתוֹק מִדְּבַשׁ

המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

מאת הגה"ק המקובל

רבי דניאל פריש זצוקלה"ה

יוצא לאור ב-70.000 עותקים לחלוקה חנם
לזיכוי הרבים ולהחיש הגאולה מתוך חסדים ורחמים

תשית לראש עטרת פז

לידידנו הנגיד החשוב המפואר אשר שמו כולם מפארים

פטרון המפעל הגדול "מרכז מתוק מדבש"

הר"ר **ישי שלמה** בן אסתר חסיה **רוזנטל** שליט"א

ורעייתו מרת **אסנת** בת מרת **לאה** תחי'

להצלחתם ולהצלחת בניהם היקרים והנעימים ה"ה

חן **לאה**, דב, נעמה **עפורה**, יואל, חוה הדסה

ועטרת ברכות להוריו החשובים

אביו מר **אהרן** בן **חוה וויטל** שליט"א

אמו מרת **אסתר חסיה** בת **עפורה** תחי'

ולאחיו בנימין, חגי מאיר הי"ו

לידידנו הנגיד החשוב המפואר אשר שמו כולם מפארים

הר"ר **שלמה זבינסקי** שליט"א

ורעייתו החשובה מרת **אלונה** תחי'

ובניהם היקרים והנחמדים **בנימין**, **אלעד** שיחיו'

לעילוי נשמת אביו המנוח

רבי **אברהם** ב"ר **זאב** ז"ל נלב"ע י"א אייר תשנ"ח

ולעילוי נשמת אמו המנוחה

מרת **מרים** ע"ה ב"ר **אברהם** ז"ל נלב"ע כ"ה שבט תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

מחה תמחה

נצמזוינו בתורה (דברים כה, יט) תמחה את זכר עמלק. ופסק הרמב"ם בהלכות מלכים (פ"ה ה"ה) **ומצות עשה לזכור תמיד מעשיו הרעים ואריבתו** - כלומר מה שארב לנו - **כדי לעורר איבתו** שנאמר זכור את אשר עשה לך עמלק, מפי השמועה למדו זכור בפה, לא תשכח בלב. **שאסור לשכוח איבתו ושנאתו**. ובספר המצות (מצוה קפט) כתב: **ולשנוא אותו בכל עת ועת ונעורר הנפשות במאמרים להלחם בו ונזרו העם לשנוא אותו עד שלא תשכח המצוה ולא תחלש שנאתו ותחסר מהנפשות עם אורך הזמן**. ובמצות לא תעשה (מצוה נט) הביא מאמר הספרי: זכור בפה לא תשכח בלב, כלומר **לא תשליך שנאתו ולא תסירנה מנפשך**. והוסיף בספר חרדים (פ"ב, כא) שמלשון הרמב"ם והסמ"ג משמע שמצות זכירה זו היא בכל יום.

ובן מובא בשער הכונות (דף יט ט"ב) משמיה דרב האריז"ל לזכור מעשה עמלק בכל יום בברכת אהבת עולם שלפני ק"ש בשחרית באמירת וקרבנו מלכנו לשמך הגדול סלה, מפני שבעבור עמלק אין השם שלם ואין הכסא שלם ואנו מתפללין שימחה זכרו של עמלק, ויהיה שמו יתברך גדול.

משימת עמלק היא עקירת האמונה

האמת ניתן להאמר שבזמן הזה שאין בידינו להלחם בעמלק כפשוטו מכמה סיבות כידוע, הרי מקרא זה אומר דרשני במצוה התמידית שבו, ומהו הענין של זכירה זו בלב ובפה. אולם כשנתבונן בדברי חז"ל במקומות שונים ובזוה"ק, שענין עמלק היתה במטרה אחת ויחידה להחטיא את ישראל ולטמאם ח"ו, ולא יכול היה לשלוט, כי אם במי שנתרחק קצת מהשי"ת, כאומרים ז"ל בפרקי דרבי אליעזר (פרק מד ע"ש באורך) שלא היה יכול צר ואויב ליגע בהם, אלא כל מי שהיה צריך טבילה היה הענן מפליטו חוץ ממחנה ישראל שהיה קדוש, ועל מלחמה זו אמר משה ליהושע בחר לנו אנשים גבורים ויראי שמים דייקא, ובמדרש רבה (סוף בשלה) כתב **אנשים של חכמה ובריאת חטא**, וכבר עמד על כך הרה"ק בספר מאור ושמש (פ' בשלה עה"כ וידי משה כבדים) שמכל הענין נראה דמלחמה זו היתה חמורה ממלחמת מצרים ושאר המלחמות וגם לפני השי"ת היתה קשה כביכול כנאמר מלחמה לה' בעמלק מדר דר, והעלה לפרש שקליפת עמלק היא לעקור מישראל האמונה השלימה

בה' יתברך ולבלבל מחשבתם וכשבאים לאיזה ספק אז בא לנתק אותם יותר ויותר מאמונת אלקי עולם ח"ו, וקליפה זו היא בכל דור ודור. וזהו מלחמה לה' בעמלק מדר דר שאין השם והכסא שלם עד שיתבררו כל הברורים ויחזיקו ישראל באמונה שלימה בהשי"ת והיה ה' אחד ושמו אחד.

התועלת שבזכירה התמידית

הרה"ק זי"ע בספר באר מים חיים בשלהי פ' כי תצא עמד על ענין זכירה זו וכיו"ב מה נשתנו משאר ניסים ונפלאות שבתורה שלא נצטוונו כך, ופירש דבר עזותו של עמלק להלחם בישראל ראשון לכל האומות ולהשליך מוראם מעל פני כל, מפני שבטח על קליפתו הקשה והתקיפה עד מאד, ולא היו ישראל זכאים לצאת מתחת ידו מפני שָׁרְפוּ עֲצָמוֹ מִדְּבַר תּוֹרָה (נכוות ה, ע"ב) וקליפה זו לא בטלה לגמרי עדיין לשלוט בנשמות ישראל ולהרע להם באשר תוכל, ועיקר בירור הנשמה מהרע תלוי בלבו של אדם, כי כערך ששובר ומכניע את לבו הקשה מלחמוד לעבירה ותאוה אף שבהיתר, כן הוא מכניע את שורש הקליפה מנשמתו ומברר הטוב מהרע, וזוהי תועלת הזכירה. וכדברים האלה הובא שם בפרקי דרבי אליעזר שמצות זכירת מעשה עמלק שאמר להם משה לישראל, היתה כדי להזכיר להם ענין עונותיהם שקדמו וגרמו למעשה עמלק.

מסך המבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים

הרה"ק מאפטה זי"ע בספרו אוהב ישראל (כפ' זמור) ביאר את דבר קליפת עמלק וזרעו שכל זמן שהם בעולם נעשים ח"ו מסכים מבדילים בין ישראל לאור פני הבורא ית', והוא השטן היצר הרע שבלב האדם, שבכל יום תמיד ירדפנו במלחמה כבידה להטותו מדרך הטוב ומקבלת עול מלכות שמים ואדנותו ית', ויסיתנו בכל עת אל התאוות הגשמיות ליפות ולהמתיק הדבר בלב האדם, ומלחמה זו בליבא תליא כשאננם מניחים את בני קל חי לעסוק בתורה ולהיות קשור בעבודתו ית', ובהתעוררות לה' בעת הקריאה, ובתחנונים למחות זרע עמלק יאזין השי"ת לקול שועתינו בקרוב למחותו מתחת השמים.

ובסוף פ' כי תצא הזהיר שאף מי שהוא בדביקות גדולה להשי"ת צריך מאד להזהר ולהשגיח בעינא פקיהא על ניצוץ היצר הטמון בלב האדם, שפתאום יתעורר בקרבו להתגבר בתאוותיו, וכישראל במדבר שהיו במדרגה גדולה, ומיד כשחטאו במחשבה לנסות היש ה' בקרבם, מיד ויבוא עמלק. ועל האדם להשגיח בכל רגע למחות זכרו מלבו ולשרש אחריו בתורה ובתפלה בפה ובלב שלא ישאר בו שום רושם ממנו, ואז לא יוכל לשלוט בו.

מעללי הצורר, לטמא, לקרר, להכביד ולתעב

ונחתום בדבריו החודרים לב ונפש של הרה"ק מקארלין זי"ע בספרו בית אהרן (כפ' זכור) שהעלה הענין בפירוט: אשר קרך בדרך היינו לשון טומאה, שתמיד הוא מתאמץ להביא לידי טומאה ח"ו כידוע. ועוד קרך לשון קרירות, היינו שתמיד כוונתו להקיר לבות בני אדם גם בני איש מבני ישראל מעבודתם. ועוד קרך לשון קורה, היינו שמכביד ומכסה עליו כקורה, ומתעב אותם למעלה בראש ובמוח ח"ו כקורה שהיא למעלה, ולפי הפי' בלשון קר הוא מתעב אותם באמצע שמקרר החמימות שנמשך מהלב, ולפי הפי' מלשון טומאה הוא רוצה לתעב אותם מכף רגל ועד ראש, וסיבת כוח התגברותו הוא ולא ירא אלקים, כלומר שעומד לעקור היראה מלכות ישראל, ואז היצה"ר מתגבר עליהם, ובכל יום ובכל עת ובכל שעה הוא צופה ומביט לעקור ח"ו הקדושה מישראל, וצריכים לראות להתגבר על צורר היהודים הלז, ולעקור הזוהמא שלו ולהכרית ערלת הלב ולמחות אותה מלבם, וכדאיתא מחה תמחה כשאתה מוחה אותו מלמטה אני מוחה אותו מלמעלה, וכשמתחזקים ביראת ה' אזי בשום אופן שבעולם אינו יכול להתגבר עליהם.

טעם השנאה מפורש בתורה

ובכ' כתב האור החיים הק' בשלהי פ' כי תצא, שטעמי השנאה לעמלק מפורשים במקרא, כי הצר לישראל צרה גדולה שבא עליהם - פתאום - כאשר ידאה הנשר, בלא ידיעה, והם יגעים ועיפים ואינם מוכנים בכוחות המלחמה לנגדו, ולפיכך בא המורך בלבכם כמאמר הכתוב (ישעיה לג, יד) פחדו בציון חטאים, אבל אם היו צדיקים, לא יפחדו ולא ייראו במלחמתו.

העצה להפטר במהרה מכל צרה

ולחלן שם בריש דברי התורה לפורים מובא בבית אהרן: כל איש ישראל כל מה שהוא עושה, צריך לראות שבזו העשיה יתמחה הזכר של עמלק, וכאשר יהיה נזהר בזה כל בר ישראל, אזי בטוח אני אשר חיש מהר יהיו פטורים מכל הצרות.

השי"ת יזכינו למחות שמו וזכרו בלב שלם בקרוב, והיה השם שלם והכסא שלם בעגלא ובמהרה דידן אמן.

מערכת "מתוק מדבש"

פרוס ימי הפורים תשע"ד

מאמר מלחמת עמלק למעלה ולמטה

וַיָּבֹא עַמְלֵק, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רָזָא דְחֻכְמָתָא הָכָא, מַגְזֵרַת דִּינָא קְשִׁיָּא קָא אַתִּיָּא קְרָבָא דָּא, וּקְרָבָא דָּא אֲשַׁתְּכַח לְעִילָא וְתַתָּא, וְלִית לָךְ מְלָה בְּאוֹרֵייתָא דְלֹא אֵית בָּהּ רִזִּין עֲלֵאִין דְחֻכְמָתָא דְמַתְקָשְׁרִין בְּשָׂמָא קְדִישָׁא.

כְּבִיכּוּל אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן זָכָאִין לְתַתָּא,

מתוך מדבש

מאמר "מלחמת עמלק למעלה ולמטה", בו מבואר שבעת שישראל זכאים למטה, אזי מתגבר כח הקדושה על מדת הדין, וכשהוא ח"ו בהיפוך או מתעוררים כוחות הדין, וזו היתה מלחמת עמלק להלחם בכיכול על הקב"ה למעלה ולמטה.

(מקור המאמר נזהר פרשת בשלח דף סה ע"ב, וצנזאורינו כך ה' עמ' תשסח-תשס"ו)

וַיָּבֹא עַמְלֵק, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רָזָא דְחֻכְמָתָא הָכָא יֵשׁ כַּאן סוּד הַחֲכָמָה לְמָה לֹא הִיָּה דִי לְכַתּוּב וְיִלְחַם עַמְלֵק עִם יִשְׂרָאֵל, וְלָמָּה הִיָּה צָרִיךְ לְכַתּוּב וַיָּבֹא עַמְלֵק, וְאָמַר כִּי מַגְזֵרַת דִּינָא קְשִׁיָּא קָא אַתִּיָּא קְרָבָא דָּא מַגּוּר דִּין קֶשֶׁה בָּאָה מִלְחָמָה זֹו, שִׁנְגֹּרָה עַל יִשְׂרָאֵל לְפִי שְׁאֲמְרוּ הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין, וּקְרָבָא דָּא אֲשַׁתְּכַח לְעִילָא וְתַתָּא וּמִלְחָמָה זֹו הִיָּתָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, כִּי לְמַעַלָּה נִלְחָמָה מִדַּת הַדִּין הַקֶּשֶׁה עִם מִדַּת הָרַחֲמִים וְכִשְׁנִצָּחָה מִדַּת הַדִּין נִתְעוֹרְרָה הַמִּלְחָמָה לְמַטָּה, לְכֵן כְּתוּב וַיָּבֹא עַמְלֵק, פִּי שְׁבָא בְּשִׁלְחוֹת מִדַּת הַדִּין הַקֶּשֶׁה שֶׁל מַעַלָּה לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל וְלִהְיוֹת רְצוּעָה הַמִּלְקָה אֶת הַחוּטָאִים, וְלִית לָךְ מְלָה בְּאוֹרֵייתָא דְלֹא אֵית בָּהּ רִזִּין עֲלֵאִין דְחֻכְמָתָא דְמַתְקָשְׁרִין בְּשָׂמָא קְדִישָׁא וְאֵין לָךְ מְלָה בְּתוֹרָה שְׁאֵין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַחֲכָמָה שֶׁהֵם מַתְקָשְׁרִים בְּשֵׁם הַקְּדוּשָׁה, כְּמוּ שְׁאֵנוּ רוֹאִים כַּאן שִׁמְמַלְת "וַיָּבֹא" הִתִּירָה אֲנוּ דוֹרְשִׁים שֶׁעַמְלֵק בָּא לְהִלָּחֵם בְּכַח הַדִּין שֶׁל מַעַלָּה, וְ"ל" בְּכַח הַמִּלְכוּת הַנִּקְרָאת שֵׁם ה'.

ואמר שבמה שנתגברה מדת הדין על מדת הרחמים בזה כְּבִיכּוּל אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פִי כֵאלוֹ אָמַר הַקֶּב"ה, כִּד יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן זָכָאִין לְתַתָּא

אֶתְגַּבֵּר חֵילָא דִּילִי עַל כָּלָא, וְכֹד לֹא אֲשַׁתְּכָחוּ זָפֹאִין, כְּבִיכּוֹל מִתִּישִׁין חֵילָא דִּלְעִילָא, וְאֶתְגַּבֵּר חֵילָא דִּדִּינָא קְשִׁיָּא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּחִבּוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מָה כְּתִיב וַיִּבָּא עֲמֻלָּק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל, אֵתָא לְקַטְרָגָא דִּינָא בְּרַחֲמֵי, וְכָלָא אֲשַׁתְּכַח לְעִילָא וְתַתָּא. בְּרַפִּידִים, בְּרַפּוּי יָדִים, דְּרַפּוּ יְדִיהוֹן מְאֻרִּייתָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְּאֻקִּימָנָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּרִי זְמַנִּי אֲגַח קָרְבָּא עֲמֻלָּק בְּיִשְׂרָאֵל, חַד

מתוך מדבש

אֶתְגַּבֵּר חֵילָא דִּילִי עַל כָּלָא כְּשִׂישְׂרָאֵל הֵם צְדִיקִים לַמְטָה מִתְּגַבֵּר כַּח הַקְדוּשָׁה שְׁלִי עַל הַכֹּל כִּמְ"שׁ תְּנוּ עוֹד לֵאלֹהֵי"ם, וְהֵינּוּ הַתְּגַבְרוֹת עַל מַדַּת הַדִּין וְעַל כַּח הַחִיצוֹנִים וְעַל אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֹד לֹא אֲשַׁתְּכָחוּ זָפֹאִין כְּבִיכּוֹל מִתִּישִׁין חֵילָא דִּלְעִילָא וְכֹאשֵׁר יִשְׂרָאֵל אֵינֶם צְדִיקִים הֵם מִתִּישִׁים הַכַּח שֶׁל מַעֲלָה כִּמְ"שׁ צוּר יִלְדֵּךְ תִּשִּׁי, וְאֶתְגַּבֵּר חֵילָא דִּדִּינָא קְשִׁיָּא וּמִתְּגַבֵּר הַכַּח שֶׁל דִּין הַקְּשָׁה לַעֲשׂוֹת דִּין בִּישְׂרָאֵל ח"ו.

תָּא חֲזִי בְּשַׁעְתָּא דְּחִבּוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בֵּא וְרָאָה בְּשַׁעָה שַׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל לַמְטָה וְאִמְרוּ הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין, מָה כְּתִיב אַחֵר כֵּן וַיִּבָּא עֲמֻלָּק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל פִּירוּשׁ אֵתָא לְקַטְרָגָא דִּינָא בְּרַחֲמֵי בֵּאָה לְהִלָּחֶם מַדַּת הַדִּין בְּמַדַּת הַרַחֲמִים, וְכָלָא אֲשַׁתְּכַח לְעִילָא וְתַתָּא וְכֹל עֲנִין הַמִּלְחָמָה הִיא לַמַּעֲלָה וְלַמְטָה, כִּי הַמִּלְחָמָה וְהַקְטָרוֹג הָעֲלִיּוֹן גֵּרַם אֶת הַמִּלְחָמָה הַתַּחְתּוֹנָה. וּמִשְׁכֹּךְ בְּרַפִּידִים קֶשֶׁה הָלֹא חָנוּ אֹז בְּרַפִּידִים, וְלָמָּה הוּצְרָכָה הַתּוֹרָה לִכְתּוּב שֶׁהַמִּלְחָמָה הִתְּהַב בְּרַפִּידִים, לִכֵּן דְּרִישׁ מִלַּת רַפִּידִים בְּרַפּוּי יָדִים וְהֵינּוּ דְּרַפּוּ יְדִיהוֹן מְאֻרִּייתָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְּאֻקִּימָנָא לִפִּי שְׂרָפּוּ יְדֵיהֶם מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה כְּמוֹ שֶׁפִּירְשׁוּ חז"ל בְּמִס' בְּכוֹרוֹת דָּף ה' ע"ב, וְעִי'ז פִּגְמוֹ בְּתַפְאֶרֶת שֶׁהוּא סוּד תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, לִכֵּן בֵּא עֲמֻלָּק כִּי אֵין כַּח לַחִיצוֹנִים אֲלֵא ע"י רְפוּת יְדֵי עוֹשֵׂי מִלְּאכַת עֲבוֹדַת הַקּוֹדֶשׁ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּרִי זְמַנִּי אֲגַח קָרְבָּא עֲמֻלָּק בְּיִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי פַעֲמִים

הָכָא, וְיָחַד דְּכָתִיב (במדבר יד מה) וַיֵּרֶד הָעָמְלָקִי וַהֲפָנְעֵנִי וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְעִילָא וְתַתָּא קְטְרוּגָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּה, לְעִילָא כְּמָה דְאַתְמַר, לְתַתָּא בְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּה, דְּהוּ נִסְבִּי לְגַבְרִי וְגִזְרִי לֹון עֲרַלְתָּא (ס"א אַתָּא) דְרְשִׁימָא קְדִישָׁא, וְנִטְלִי לְהוּ וְאַרְמוּ לֹון לְעִילָא, וְאַמְרִי טוֹל לָךְ מַה דְאַתְרַעִית, וְעַל כָּל פְּנִים דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּה כְּלָא (ס"א קְבֵלָא).

מתוק מדבש

עשה עמלק מלחמה בישראל, חַד הָכָא אחד כאן ברפידים שבא בכח רפוי ידים, וְיָחַד ופעם אחרת דְּכָתִיב וַיֵּרֶד הָעָמְלָקִי וַהֲפָנְעֵנִי וְגו' אחר חטא המרגלים היה לו ג"כ כח להלחם בישראל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְעִילָא וְתַתָּא קְטְרוּגָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּה מלחמה זו היתה בין למעלה ובין למטה להלחם על הקב"ה כביכול, לְעִילָא כְּמָה דְאַתְמַר למעלה כמו שלמדנו שמדת הדין היתה מקטרגת על מדת הרחמים, לְתַתָּא בְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּה למטה היתה המלחמה גם כן כנגד הקב"ה, דְּהוּ נִסְבִּי לְגַבְרִי וְגִזְרִי לֹון עֲרַלְתָּא דְרְשִׁימָא קְדִישָׁא שהיו לוקחים את האנשים שמלו ולא פרעו וחתכו להם את הערלה של הרושם הקדוש, וְנִטְלִי לְהוּ וְאַרְמוּ לֹון לְעִילָא ולקחו אותם וזרקו אותם למעלה, וְאַמְרִי טוֹל לָךְ מַה דְאַתְרַעִית ואמרו להקב"ה קח לך מה שבחרת (עי' לקמן דף סז רע"ב), וְעַל כָּל פְּנִים דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּה כְּלָא ועל כל פנים כנגד הקב"ה היתה כל המלחמה בין למעלה ובין למטה, כי כל כונתם היתה להכעיס כלפי מעלה.

מאמר משה נלחם למעלה ויהושע למטה

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלֶק, וְכִי מָה חָמָא מֹשֶׁה דְּסָלִיק גְּרָמִיָּה מֵהָאִי קָרְבָּא קְדָמָאָה, דְּקָדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד, אֲלֵא מֹשֶׁה זָכָאָה חוּלְקִיָּה, דְּאֶסְתָּבֵּל וַיֵּדַע עֲקָרָא דְּמִלָּה, אָמַר מֹשֶׁה אָנָּה אֲזַמִּין גְּרָמִי לְהֵהוּא קָרְבָּא דְּלַעֲיִלָּא, וְאַנְתָּ יְהוֹשֻׁעַ זַמִּין גְּרָמִי לְקָרְבָּא דְּלַתְתָּא, וְהִינֵנו דְּכַתִּיב

מתוך מדבש

מאמר "משה נלחם למעלה ויהושע למטה", יתבאר בו שמושה נלחם בכח הדעת דקדושה, כנגד עמלק ששרשו בדעת דקליפה, ומיום בריאת העולם עד ביאת המשיח לא היתה ולא תהיה מלחמה כגון זו.

(מקור המאמר זוהר פרשת בשלח דף סה ע"ב, וצנזאורינו כך ה' עמ' משכו-תשכח)

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ, בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלֶק, וְקִשָּׁה וְכִי מָה חָמָא מֹשֶׁה דְּסָלִיק גְּרָמִיָּה מֵהָאִי קָרְבָּא קְדָמָאָה וְכִי מָה רָאָה מֹשֶׁה שְׂסִילֵק אֶת עֲצָמוּ מִמִּלְחָמָה זֶה הָרָאוּנָה, וְהִיא רָאוּי שְׁלֵא יִסְלַק אֶת עֲצָמוּ מִמִּנָּה כְּדִי שְׁלֵא יֵרֶךְ לִבָּב הָעַם, תֵּדַע שִׁישׁ עֲנִין גְּדוֹל בְּהִיּוּתָה הַמִּלְחָמָה הָרָאוּנָה דְּקָדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד לְפִי שְׁעַל מִלְחָמָה זֶה צוּה הַקַּב"ה זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמֶלֶק וְגו' אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדֶרֶךְ, אִם כֵּן מִזֶּה הַטַּעַם עֲצָמוּ הִיא רָאוּי שְׁלֵא יִסְתַּלֵּק מֹשֶׁה מִמִּנָּה, אֲלֵא מֹשֶׁה זָכָאָה חוּלְקִיָּה דְּאֶסְתָּבֵּל וַיֵּדַע עֲקָרָא דְּמִלָּה אֵלֹא אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהִסְתַּכֵּל וַיֵּדַע עֵיקַר וְשׁוֹרֵשׁ הַדְּבָר, אָמַר מֹשֶׁה לְיְהוֹשֻׁעַ אָנָּה אֲזַמִּין גְּרָמִי לְהֵהוּא קָרְבָּא דְּלַעֲיִלָּא אֲנִי אֲזַמִּין אֶת עֲצָמִי לְמִלְחָמָה שֶׁל מַעֲלָה לְהַכְנִיעַ אֶת קְלִיפַת עֲמֶלֶק, כִּי עֲמֶלֶק הִיא מוֹשֶׁרֶשׁ בְּדַעַת דְּקִלְפָּה, וּמֹשֶׁה הִיא מוֹשֶׁרֶשׁ בְּדַעַת דְּקִדּוּשָׁה, לָכֵן מֹשֶׁה הִיא רָאוּי לְלַחוּם עִם הַדַּעַת דְּקִלְפָּה שֶׁמֶשֶׁם שׁוֹרֵשׁ עֲמֶלֶק, וּבִזְוָה הַתִּישׁ כַּח הַס"מ שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל עֲמֶלֶק וְסִייעָתוֹ שְׁבָאוּ לְעִזּוֹר לְעֲמֶלֶק, וְאַנְתָּ יְהוֹשֻׁעַ זַמִּין גְּרָמִי לְקָרְבָּא דְּלַתְתָּא וְאַתָּה יְהוֹשֻׁעַ תִּזְמִין עֲצָמְךָ לְמִלְחָמָה שֶׁל מַטָּה, כִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהִיא בַּחֲנִית מֵלָאךְ מַט'ט הִיא מְסוּגֵל לְלַחוּם נֶגֶד הַס"מ לְמַטָּה שֶׁהִיא נֶגֶדִית לְמַט'ט, וְהִינֵנו

וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל דִּלְעִילָא, וּבִגִּין
כֶּף סִלִּיק מֹשֶׁה גְרָמִיָּה מִקְרָבָא דְלִתְתָּא, בִּגִּין לֹאֲזַדְרֹזָא בְּקִרְבָּא
דִּלְעִילָא, וְיִתְנַצַּח עַל יָדָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכִי קָלָה הִיא בְּעֵינֶיךָ קִרְבָּא דָּא דַּעֲמָלֶק, תָּא
חֲזִי מִן יוֹמָא דְאַתְבָּרֵי עַלְמָא עַד הָהוּא זְמָנָא, וּמַה־הוּא
זְמָנָא עַד דִּיִּיתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְאַפִּילוּ בְיוֹמוֹי דְגוּג וּמִגּוּג לָא
יִשְׁתַּבַּח בְּוִיתִיהּ, לָאוּ בִּגִּין חֲזִילִין תְּקִיפִין וְסִגְיָאִין, אֱלָא בִּגִּין
דְּבָכָל סֹטְרִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָהּ.

מתוך מדבש

דְּכִתִּיב וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל פִּירוּשׁ יִשְׂרָאֵל דִּלְעִילָא
דְּהֵיִינוּ הִתְפָּאֶרֶת שְׁמֵהּ הִיָּה מוֹרֶשֶׁר בְּדַעַת שְׁלוֹ, וּבִגִּין כֶּף סִלִּיק מֹשֶׁה גְרָמִיָּה
מִקְרָבָא דְלִתְתָּא וּלְפִיכֶךְ סִלֵּק מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מִמִּלַּחַמַת עַמְלָק שֶׁל מֹטֶה, בִּגִּין
לֹאֲזַדְרֹזָא בְּקִרְבָּא דִּלְעִילָא וְיִתְנַצַּח עַל יָדָיו כְּדִי לְהוֹדְרוֹ בְּמִלַּחְמָה שֶׁל
מַעֲלָה וְתִנְצַח הַקְדוּשָׁה אֶת הַקְּלִיפָה עַל יָדוֹ וְאִזּוֹ מִמִּילָא יִנְצַח יְהוֹשֻׁעַ לְמֹטֶה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכִי קָלָה הִיא בְּעֵינֶיךָ קִרְבָּא דָּא דַּעֲמָלֶק וְכִי קָלָה
הוּא בְּעֵינֶיךָ מִלַּחְמָה זֶה שֶׁל עַמְלָק, תָּא חֲזִי מִן יוֹמָא דְאַתְבָּרֵי עַלְמָא
עַד הָהוּא זְמָנָא בֵּא וְרָאָה כִּי מִן יוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם עַד אוֹתוֹ הַזְּמַן, וּמַה־הוּא
זְמָנָא עַד דִּיִּיתִי מַלְכָּא מְשִׁיחָא וּמֵאוֹתוֹ הַזְּמַן עַד שִׁיבָא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחָה,
וְאַפִּילוּ בְיוֹמוֹי דְגוּג וּמִגּוּג לָא יִשְׁתַּבַּח בְּוִיתִיהּ וְאַפִּילוּ בְּיָמֵי גוּג וּמִגּוּג
לֹא תִהְיֶה מִלַּחְמָה כְּדוּגְמָתָהּ, לָאוּ בִּגִּין חֲזִילִין תְּקִיפִין וְסִגְיָאִין לֹא מִשּׁוֹם
שֶׁהָיוּ לוֹ חֲזִילִים חֲזָקִים וְרַבִּים, אֱלָא בִּגִּין דְּבָכָל סֹטְרִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
הָהּ אֵלָּא לְפִי שֶׁבְּכָל הַצְּדִידִים לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה הִתְהַלְּכָה מִלַּחְמָה זֶה נֶגֶד הַקְּבָ"ה
כְּנָ"ל, אִי נִמְי בְּכָל שֶׁשֶּׁה קִצּוֹת שֶׁל הִתְפָּאֶרֶת הִתְהַלְּכָה מִלַּחְמָה זֶה, כְּמֹ"שׁ מִלַּחְמָה
לֵה' בַּעֲמָלֶק, לְפִי שֶׁעַמְלָק הִיָּה מוֹרֶשֶׁר בְּדַעַת דְּקִלִּיפָה שֶׁלְּמַעֲלָה מֵהוּ' קִצּוֹת,
הִיָּה צָרִיךְ לְלַחוּם עִמּוֹ בְּכָל הַשָּׁשָׁה קִצּוֹת.

מאמר לא היה כיהושע הראוי להלחם בס"מ

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ, אֲמַאי לַיהוֹשֻׁעַ וְלֹא לְאַחֲרָא, וְהָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא רַבִּינָא הָוָה, דְּכָתִיב וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר, וְכַמָּה הָווּ בְּיִשְׂרָאֵל תְּקִיפִין מִנִּיה, אֱלָא מֹשֶׁה בְּחֻכְמָתָא אֶסְתָּפֵּל וַיֵּדַע, מַאי חָמָא, חָמָא לִסְמָא"ל דִּהְוָה נַחִית מְסֻטָּרָא דְלַעֲיָלָא לְסִייעָא לְעַמְלָק לְתַתָּא, אָמַר מֹשֶׁה וַדַּאי הָכָא קָרְבָּא תְּקִיפָא אֲתַחְזִי.

יְהוֹשֻׁעַ בְּהֵהוּא זְמַנָּא בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר אֲשַׁתְּכַח, אִי תִימָא

מתוך מדבש

מאמר "לא היה כיהושע הראוי להלחם בס"מ", מתבאר בו שהס"מ ירד לסייע לעמלק לחחום בישראל, ורק יהושע שהיה מרכבה להמלאך מט"ט וקבל שפע מהשכינה, הוא היה הגבר שיוכל לערוך המלחמה כנגדו מלמטה, ועמו אנשים צדיקים בני צדיקים.

(מקור המאמר זוהר פרשת בשלח דף סה ע"ב - סו ע"א, וצנזאוריו ככה ה' עמ' תשכט-תשל"א)

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ וְשׂוֹאֵל אֲמַאי לַיהוֹשֻׁעַ וְלֹא לְאַחֲרָא לְמָה אָמַר דּוּקָא לַיהוֹשֻׁעַ וְלֹא לְאִישׁ אַחֵר, וְהָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא רַבִּינָא הָוָה וְהָרִי בּוֹזֵמֵן הָהוּא הִיָּה עֲדִין נָעַר דְּכָתִיב וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר, וְכַמָּה הָווּ בְּיִשְׂרָאֵל תְּקִיפִין מִנִּיה וְהָלֹא כַמָּה גְבוּרִים הָיוּ בְּיִשְׂרָאֵל שְׁהִיו חֲזָקִים מִמֶּנּוּ, אֱלָא מֹשֶׁה בְּחֻכְמָתָא אֶסְתָּפֵּל וַיֵּדַע אֵלֹא מֹשֶׁה הִסְתַּכֵּל בַּחֲכָמָה וַיֵּדַע שֶׁהִיָּתָה הַמִּלְחָמָה לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה, לָכֵן הִיָּה צָרִיךְ מִי שִׁהִיָּה רַאוי וּמִתִּיַּחַס לְמִלְחָמָה הָעֲלִיוֹנָה וְלְמִלְחָמָה הַתַּחְתּוֹנָה, כִּי לֹא הִיָּה יֹכֵל לְבַחֵר בַּגְּבוּרִי חֵיל מִיִּשְׂרָאֵל כִּי גַם מִלְחָמָה הַתַּחְתּוֹנָה לֹא הִיָּתָה מִלְחָמָה גְּשָׁמִית, וּמִפְּרֹשׁ מַאי חָמָא מָה רָאָה מֹשֶׁה, חָמָא לִסְמָא"ל דִּהְוָה נַחִית מְסֻטָּרָא דְלַעֲיָלָא לְסִייעָא לְעַמְלָק לְתַתָּא רָאָה אֵת הַס"מ שֶׁהִיָּה יוֹרֵד מִלְּמַעַלָּה לְסִייעָא לְעַמְלָק לְחֹחֹם לְמַטָּה, אָמַר מֹשֶׁה, וַדַּאי הָכָא קָרְבָּא תְּקִיפָא אֲתַחְזִי וַדַּאי נִרְאָה שֶׁתִּהְיֶה כַּאן מִלְחָמָה חֲזָקָה.

וְהִנֵּה יְהוֹשֻׁעַ בְּהֵהוּא זְמַנָּא בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר אֲשַׁתְּכַח יְהוֹשֻׁעַ בּוֹזֵמֵן

דְּבִשְׁכִּינָתָא אֲשֶׁתִּכַּח בְּהָהוּא זְמַנָּא, לֹאֵו הָכִי, דְּהָא בְּמִשָּׁה אֲתִנְסִיבַת
וְאֲתִאֲחִדַת, אֲשֶׁתִּכַּח יְהוֹשֻׁעַ דְּאֲתִאֲחִד לְתַתָּא מִינָהּ, וּבְמָה, אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהָהוּא אֲתַר דְּאֲתִקְרִי נַעַר.

וְהִיָּינוּ דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי דְּכָתִיב (ישעיה לג כ) עֵינֶיךָ תִּרְאִינָה
יְרוּשָׁלַיִם נוֹה שְׁאֲנָן, אֲהֵל בַּל יִצְעָן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתֶי
לְנֶצַח, יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם דְּלַעֲיָלָא, דְּאֲקָרִי אֲהֵל בַּל יִצְעָן, דְּלֹא
יִשְׁתַּכַּח יִתִּיר לְמַהֲךָ בְּגִלּוּתָא.

מתוק מדבש

ההוא במדרגה גדולה ביותר היה נמצא, אִי תִימָא דְּבִשְׁכִּינָתָא אֲשֶׁתִּכַּח
בְּהָהוּא זְמַנָּא אִם תֵּאמַר שֶׁנִּמְצָא בַּמְדְּרַגַּת הַשְׁכִּינָה בְּזִמְנָן הָהוּא, לֹאֵו הָכִי אִינוּ
כֵּן דְּהָא בְּמִשָּׁה אֲתִנְסִיבַת וְאֲתִאֲחִדַת כִּי הַשְׁכִּינָה לְמִשָּׁה נִלְקַחָה וְנִתְאֲחִדָה
וְהוּא הִיָּה בַּעֲלָה דְּמִטְרוֹנִיתָא, אֲשֶׁתִּכַּח יְהוֹשֻׁעַ דְּאֲתִאֲחִד לְתַתָּא מִינָהּ נִמְצָא
שִׁיְהוֹשֻׁעַ נִתְאֲחַד לְמִטָּה מִמֶּנָּה, וּבְמָה הִיָּה אַחֲזוּ יְהוֹשֻׁעַ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
בְּהָהוּא אֲתַר דְּאֲתִקְרִי נַעַר בַּעֲלוֹם הִיצִירָה שֶׁשֶּׁם מִשְׁכָּן מִלֶּאךְ מִטָּט הִנְקֵרָא
נַעַר, כִּי יְהוֹשֻׁעַ הִיָּה מִרְכַּבָּה אֵלָיו וְעַל יָדוֹ קִבֵּל שְׁפַע מִהַשְׁכִּינָה, לִכֵּן הוּא הִיָּה
מִסּוּגַל לְלַחֹם נֶגַד הַסִּימָן כְּדִלְקָמָן.

פִּי הַפְּסוֹק הַמּוּבָא לְהֵלֶן, עֵינֶיךָ תִּרְאִינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׁאֲנָן פִּי לַעֲתִיד לְבָא
תִּרְאָה אֶת יְרוּשָׁלַם שֶׁתִּהְיֶה מְדוּר שְׁקֵט, אֲהֵל בַּל יִצְעָן וְתִהְיֶה אֲהֵל אֲשֶׁר
לֹא יִטּוּלֵט מִמְּקוֹמוֹ כִּי יַעֲמֹד תְּמִיד תַּחֲתֵיו, בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנֶצַח וְלֹא יִהְיוּ
עוֹד נַעֲקֵרִים הִיתְדוֹת שְׁקוּשְׁרִים בָּהֶם מִיתְרֵי הָאֲהֵל מִמְּקוֹם תְּקִיעָתָן בֶּאֱרֶץ. (יש"פ)

וְהִיָּינוּ דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי דְּכָתִיב עֵינֶיךָ תִּרְאִינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה
שְׁאֲנָן אֲהֵל בַּל יִצְעָן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנֶצַח מִשְׁכָּן יְרוּשָׁלַם
הִיָּינוּ יְרוּשָׁלַם דְּלַעֲיָלָא דְּאֲקָרִי אֲהֵל בַּל יִצְעָן יְרוּשָׁלַם שֶׁל מַעֲלָה שְׁהִיא
הַשְׁכִּינָה הִנְקֵרָתָא אֲהֵל בַּל יִצְעָן, לְפִי דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח יִתִּיר לְמַהֲךָ בְּגִלּוּתָא
שֶׁלֹא תִמְצָא יוֹתֵר לְהִיָּת מִטּוּלְטֵלַת בְּגִלוּתָא.

וְדָא הוּא רְזָא דְכְתִיב וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר, נָעַר וְדָא, לֹא יָמִישׁ
מִתּוֹךְ הָאֱהֶל, הֵהוּא דְאֶקְרִי אֱהֶל בַּל יִצְעֵן, מִלְּמַד דְּבִכָּל
יּוֹמָא וַיּוֹמָא הָהּ יִנְיָק מִשְׁכִּינְתָּא, כְּמָה דִּהְהוּא נָעַר דְּלַעֲיָלָא לֹא
יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֱהֶל וַיִּנְיָק מִנִּיהָ תְּדִירָא, כֶּף הָאִי נָעַר דְּלִתְתָּא לֹא
יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֱהֶל וַיִּנְיָק מִנָּה תְּדִירָא.

בְּגִין כֶּף פֶּד חָמָא מִשָּׁה לְסַמָּא"ל נְחִית לְסִייעָא לַעֲמֹלֶק, אָמַר
מִשָּׁה וְדָא הָאִי נָעַר יָקוֹם לְקַבְּלִיהָ וַיִּשְׁלֹט עָלֶיהָ לְנִצָּחָא
לִיהָ, מִיָּד וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בָּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֹא הֶלְחָם

מתוך מדבש

וְדָא הוּא רְזָא דְכְתִיב וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר, נָעַר וְדָא
שְׁהִיה מוֹרֶשׁ בַּמִּטָּה הַנִּקְרָא נָעַר וְהִיה מִרְכָּבָה אֵלָיו, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ
הָאֱהֶל פִּירוֹשׁ הֵהוּא דְאֶקְרִי אֱהֶל בַּל יִצְעֵן שְׁלֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הָאֱהֶל
הַנִּקְרָא אֱהֶל בַּל יִצְעֵן שְׁהוּא הַשְׁכִּינָה, מִלְּמַד דְּבִכָּל יּוֹמָא וַיּוֹמָא הָהּ יִנְיָק
מִשְׁכִּינְתָּא מִלְּמַד שְׁבַכְל יוֹם וַיּוֹם הִיה יְהוֹשֻׁעַ יוֹנָק מִהַשְׁכִּינָה, כִּי כְּמָה דִּהְהוּא
נָעַר דְּלַעֲיָלָא כְּמוֹ אוֹתוֹ הַנָּעַר שֶׁל מַעֲלָה שְׁהוּא מִטָּה לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֱהֶל
שְׁהוּא הַשְׁכִּינָה וַיִּנְיָק מִנִּיהָ תְּדִירָא וַיּוֹנָק מִמֶּנָּה תְּמִיד, בַּסּוּד תִּינוּק יוֹנָק מִשְׁדִּי
אִמּוֹ, כְּדִי שְׁלֹא יִפְסִיק שְׁפַע הַנְּהַגְתּוֹ, כִּי הוּא שְׂרוֹ שֶׁל עוֹלָם שְׁמַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם
בִּימֵי הַחוּל, כֶּף הָאִי נָעַר דְּלִתְתָּא כֶּךָ יְהוֹשֻׁעַ שְׁהוּא נָעַר שְׁלִמְטָה לֹא יָמִישׁ
מִתּוֹךְ הָאֱהֶל הֵינְנוּ מִתּוֹךְ הַמַּלְכוּת וַיִּנְיָק מִנָּה תְּדִירָא וַיּוֹנָק מִמֶּנָּה תְּמִיד.

בְּגִין כֶּף פֶּד חָמָא מִשָּׁה לְסַמָּא"ל נְחִית לְסִייעָא לַעֲמֹלֶק לְכֹן כְּשִׁרְאָה
מִשָּׁה אֶת הַסִּמָּ שִׁיּוֹרֵד לְסִייעַ וְלַעֲזוֹר לַעֲמֹלֶק, אָמַר מִשָּׁה וְדָא הָאִי
נָעַר יָקוֹם לְקַבְּלִיהָ וַיִּשְׁלֹט עָלֶיהָ לְנִצָּחָא לִיהָ אִמֶּר מִשָּׁה וְדָא יְהוֹשֻׁעַ
יַעֲמוֹד לְנַגְדּוֹ וַיִּשְׁלֹט עָלָיו לְנִצָּחוֹ, כִּי זֶה לַעֲזוּמָה זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים, כִּי מִטָּה
וּסִמָּ הֵם בַּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, טוֹב הוּא מִטָּה וְרַע הוּא סִמָּ, לְכֹן אֵין לְמַטָּה
בַּעַל מִלְחָמָה כְּנֶגֶד הַסִּמָּ כְּמוֹ יְהוֹשֻׁעַ שְׁהוּא שׁוֹלֵט עָלָיו וְנוֹצָחוֹ, מִיָּד וַיֹּאמֶר
מִשָּׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בָּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֹא הֶלְחָם בְּעַמֹּלֶק כִּי דִילָךְ הִיא

בְּעַמְלֶק, דִּילָךְ הִיא הָאִי קָרְבָּא דְלִתְתָּא וְאַנָּא אֶזְדְּרִז לְקָרְבָּא
 דְלַעֲיִלָּא, בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים זָכָאִין בְּנֵי זָכָאִין, דִּיתְחַזִּזוּן לְמַהֲדָּ עִמָּךְ.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעְתָּא דְנִפְיָא יְהוֹשֻׁעַ נָעַר, אֲתַעַר נָעַר
 דְלַעֲיִלָּא, וְאַתְתַּקֵּן בְּכֻמָּה תִּיקוּנִין בְּכֻמָּה זַיִּינִין, דְאַתְקִינַת
 לִיה אַמִּיהָ לְקָרְבָּא דָּא לְנִקְמָא נִיקְמָא דְבְרִית, וְהִינֵנו דְכָתִיב (ויקרא
 כו כה) חָרֵב נֹקְמָת נָקָם בְּרִית, וְדָא הוּא רָזָא דְכָתִיב (שמות י"ג)
 וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֶק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֵב, לְפִי חָרֵב וְדָאִי,
 וְלֹא לְפָנִים רֹמַחִין וְזַיִּינִין, אֲלֵא בְּחָרֵב וְדָאִי, הָאִי הִיא דְאַקְרִי
 חָרֵב נֹקְמָת נָקָם בְּרִית, וּמִשָּׁה אֲתַתְּקֵן לְקָרְבָּא דְלַעֲיִלָּא.

מתוק מדבש

הָאִי קָרְבָּא דְלִתְתָּא שֶׁלךְ הִיא מִלַּחְמָה זֶה שְׁלִמְטָה, וְאַנָּא אֶזְדְּרִז לְקָרְבָּא
 דְלַעֲיִלָּא וְאִנִּי אֶזְדְּרִז לְמִלַּחְמָה שְׁלִמְעֵלָה. וּמִשָּׁכ בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים פִּירוּשׁוֹ זָכָאִין
 בְּנֵי זָכָאִין דִּיתְחַזִּזוּן לְמַהֲדָּ עִמָּךְ צְדִיקִים בְּנֵי צְדִיקִים שִׁיחִיו רְאוּם לִלְכַת עִמָּךְ.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעְתָּא דְנִפְיָא יְהוֹשֻׁעַ נָעַר בְּשַׁעַת שִׁיחָא יְהוֹשֻׁעַ הִנְקֵרָא
 נָעַר לְמִלַּחְמָה, אֲתַעַר נָעַר דְלַעֲיִלָּא נִתְעוּר מִט"ט שְׁהוּא נָעַר שֶׁל מַעֲלָה,
 כִּי כָל עֲלִיָּן מִתְעוּר ע"י מִרְכַּבְתּוֹ שְׁלִמְטָה, לְכֵן יְהוֹשֻׁעַ גִּרַם הִתְעוּרָרוֹת לְמִט"ט,
 וְאַתְתַּקֵּן בְּכֻמָּה תִּיקוּנִין בְּכֻמָּה זַיִּינִין וְנִתְתַּקֵּן בְּכֻמָּה תִּיקוּנִים בְּכֻמָּה כְּלִי זַיִן
 שֶׁהֵם כַּחוֹת הַדִּין שְׁלִמְעֵלָה כְּדִי לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר כַּחוֹת הַחִיצוֹנִים הַיּוֹנָקִים מִן הַדִּין,
 דְאַתְקִינַת לִיה אַמִּיהָ לְקָרְבָּא דָּא לְנִקְמָא נִיקְמָא דְבְרִית שְׁתִּיקָנָה לוֹ אִמּוֹ
 שֶׁהִיא הַשְׁכִּינָה לְמִלַּחְמָה זֶה כְּדִי לְנָקוּם נִקְמַת הַבְּרִית שְׁפָגַם בָּהּ עַמְלֶק כְּשַׁחַתַּךְ
 מִיּוֹת וּזְרָקָן כְּלָפִי מַעֲלָה כִּנ"ל, וְהִינֵנו דְכָתִיב חָרֵב נֹקְמָת נָקָם בְּרִית הִיא
 הַשְׁכִּינָה הַנִּקְרָא חָרֵב, וְדָא הוּא רָזָא דְכָתִיב וְזֶהוּ הַסּוּד שְׁכָתוּב וַיַּחֲלֹשׁ
 יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֶק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֵב פִּירוּשׁוֹ לְפִי חָרֵב וְדָאִי בְּכַח
 הַשְׁכִּינָה, וְלֹא לְפָנִים רֹמַחִין וְזַיִּינִין וְלֹא לְפִי כַח הַרְמָחִים וְכָלִי זַיִן הַגִּשְׁמִיִּים,
 אֲלֵא בְּחָרֵב וְדָאִי, הָאִי הִיא דְאַקְרִי חָרֵב נֹקְמָת נָקָם בְּרִית הִינֵנו בְּכַח
 הַשְׁכִּינָה, וּמִשָּׁה אֲתַתְּקֵן לְקָרְבָּא דְלַעֲיִלָּא וּמִשָּׁה הַתְּקִין עֲצָמוֹ לְמִלַּחְמָה שֶׁל
 מַעֲלָה לְבַטֵּל כַּח הַדַּעַת דְקָלִיפָה שְׁבָה הִיא מוֹשְׁרֵשׁ עַמְלֶק.

מאמר בוחו של משה גבר יחד עם תפילות ישראל וידי משה כבדים, כבדים ממש, יקירין קדישין דלא אסתאבו לעלמין, יקירין דאתחזון לאגתא בהו קרבא דלעילא, ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה, בגין דישראל שריין בצערא ויהא עמהון בצעריהון.

ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד, ויהי ידיו אמונה וגו', מאי תמכו בידי, אמונה (אמונה מהימנותא ודאי), וכי

מתוך מדבש

מאמר "בוחו של משה גבר יחד עם תפילות ישראל", יתבאר בו שבעשר אצבעות ידיו הקדושות של משה רבינו ע"ה עורר את כח עשר הספירות העליונות לבטל מדת הדין, והעמיד את אהרן לימינו מצד החסד, ואת חור משמאלו מצד הגבורה, ויחד עם תפלות ישראל גברו לנצח המלחמה.

(מקור המאמר נזכר פרשת שלח דף סו ע"א, וצנאורינו כך ה' עמ' משלש-משלש)

וידי משה כבדים היינו כבדים ממש לשון כבוד, ור"ל עשר אצבעות ב' ידיו היו יקירין קדישין דלא אסתאבו לעלמין יקרות וקדושות וטהורות שלא נטמאו לעולם, יקירין דאתחזון לאגתא בהו קרבא דלעילא מכובדות שראויות היו לעשות בהם המלחמה של מעלה, לכן לא נלחם משה אלא יהושע כי ראוי היה משה לעשות מלחמה למעלה על ידי עשר אצבעותיו הטהורות כדי לעורר בהם את כח עשר הספירות לבטל את מדת הדין. ומש"כ ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה טעם הדבר שלקחו אבן ולא כר וכסת בגין דישראל שריין בצערא ויהא עמהון בצעריהון לפי שישראל היו שרוים בצער היה רוצה להיות עמהם בצערם.

ואהרן וחור תמכו בידי, מזה אחד ומזה אחד, ויהי ידיו אמונה וגו' מלת אמונה פירושה לשון קיום כלומר שהיו עומדות וקיימות ברוממותן (רמז"ן), ומקשה לפי מה שאמר לעיל שמש"כ ידי משה כבדים אינו כפשוטו אלא פירושו שהיו מכובדות, אם כן קשה מאי תמכו בידי מה תועלת היתה ממה שתמכו את ידיו, ואמר כי סוד אמונה היינו מהימנותא ודאי כללות

עַל דָּאָהָרֶן וְחוּר תִּמְיֹכוּ לִידּוֹי הוּוּ יְדּוֹי אֲמוֹנָה, אֶלָּא מָשָׁה כִּלָּא
בְּחֻכְמָתָא עֲבִיד מַה דְּעֲבִיד, אֶהָרֶן וְחוּר דָּא מְסֻטָּרָא דִּילִיָּה, וְדָא
מְסֻטָּרָא דִּילִיָּה, וִידּוֹי בְּאֻמְצָעִיתָא, וְעַל דָּא וְיִהִי יְדּוֹי אֲמוֹנָה,
מְהִימְנוּתָא, אֶהָרֶן בְּגִין דִּיתַעֲר סֻטָּרָא דִּילִיָּה, וְחוּר בְּגִין דִּיתַעֲר סֻטָּרָא
דִּילִיָּה, וְהוּוּ אֶחֱידֵן בִּידּוֹי מִכָּאן וּמִכָּאן לְאֻשְׁתַּפְּחָא סִיּוּעָא דְלַעֲיִלָּא.

וְהִיָּה כְּאֲשֶׁר יָרִים מָשָׁה יְדּוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל, כְּאֲשֶׁר יָרִים, דְּזָקִיף
יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, וְאֶתְפֹּון בְּפִרְשׁוֹ דִּידּוֹי, וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל,

מתוק מדבש

חסד גבורה תפארת דאצילות רצו לתקן על ידי שתמכו בידיו, והוא מש"כ אחר
כך ויהי ידיו אמונה, ומפרש וכי על דָּאָהָרֶן וְחוּר תִּמְיֹכוּ לִידּוֹי הוּוּ יְדּוֹי
אֲמוֹנָה וכי לפי שאהרן וחור תמכו בידיו היו ידיו אמונה, אֶלָּא מָשָׁה כִּלָּא
בְּחֻכְמָתָא עֲבִיד מַה דְּעֲבִיד אלא משה בסוד החכמה עשה כל מה שעשה
להעמיר אֶהָרֶן וְחוּר דָּא מְסֻטָּרָא דִּילִיָּה וְדָא מְסֻטָּרָא דִּילִיָּה אהרן מצד
ימינו כנגד החסד, וחור מצד שמאלו כנגד הגבורה, וִידּוֹי בְּאֻמְצָעִיתָא וִידּוֹי
באמצע כנגד קו אמצעי שהוא בתפארת הכלול מחסד וגבורה, וְעַל דָּא וְיִהִי
יְדּוֹי אֲמוֹנָה (ה"ג וה"מ"ק) פי' שתיקנו את חסד גבורה תפארת דאצילות הנקרא
אמונה על ידי שאהרן וחור תמכו בידיו, כי אֶהָרֶן בְּגִין דִּיתַעֲר סֻטָּרָא דִּילִיָּה
אהרן תמך בימינו כדי שיעורר צד החסד שלו, וְחוּר בְּגִין דִּיתַעֲר סֻטָּרָא
דִּילִיָּה וחור תמך בשמאלו כדי שיעורר צד הגבורה שלו, וְהוּוּ אֶחֱידֵן בִּידּוֹי
מִכָּאן וּמִכָּאן לְאֻשְׁתַּפְּחָא סִיּוּעָא דְלַעֲיִלָּא והיו אווזים בידיו שכנגד התפארת
מכאן ומכאן כדי למצוא סיוע של מעלה כי על ידי שנתעורר חסד גבורה תפארת
של התפארת כראוי נמשך שפע עליון למלכות לסייעה למלחמה.

וְהִיָּה כְּאֲשֶׁר יָרִים מָשָׁה יְדּוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל מש"כ כְּאֲשֶׁר יָרִים פִּירוּשׁוֹ
דְּזָקִיף יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא שהרים יד ימינו שהיא סוד החסד על
שמאלו להמתיק את הדין והגבורה שבשמאל, וְאֶתְפֹּון בְּפִרְשׁוֹ דִּידּוֹי ונתכוין

יִשְׂרָאֵל דְּלַעִילָא, וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עַמְלָק, בְּשַׁעֲתָא דְיִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא מִשְׁתַּכְּכִין מַצְלוֹתָא, לֹא יְכַלִּין יְדֵי מֹשֶׁה לְמִיָּקָם בְּזִקְיָפוּ,
וְגָבַר עַמְלָק.

מִכָּאֵן אֱוִלִּיפְנָא, אָף עַל גַּב דְּכֶהֱנָא פָּרִישׁ יְדֵי בְּקֶרְבָּנָא לְתַקְנָא
גְּרָמִיָּה בְּכֻלָּא, יִשְׂרָאֵל בַּעֲיִין לְאַשְׁתַּכְּחָא בְּצִלוֹתֵהוֹן עֲמִיָּה.

תָּאנָא, בְּקֶרְבָּא דָּא דַּעֲמָלָק אֲשַׁתְּכְּחוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְעַל דָּא
וַיְהִי יָדָיו אָמוּנָה, בְּהִימָנוּתָא כְּדָקָא חֲזִי, וַיְהִי יָדָיו

מתוך מדבש

בזה בפרישת ידיו להמתיק הדינים, ועי' וְגָבַר יִשְׂרָאֵל פִּירוּשׁ יִשְׂרָאֵל דְּלַעִילָא
שהוא התפארת כי המלחמה העליונה היתה כנגד מדת הרחמים שבו, וְכַאֲשֶׁר
יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עַמְלָק פִּירוּשׁוֹ בְּשַׁעֲתָא דְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא מִשְׁתַּכְּכִין מַצְלוֹתָא
בשעה שישראל למטה נשקטים ושותקים מלהתפלל, לֹא יְכַלִּין יְדֵי מֹשֶׁה
לְמִיָּקָם בְּזִקְיָפוּ אז לא היו יכולות ידי משה לעמוד זקופות, יען כי משה היה
שורש נשמותיהם של ישראל, וכשישראל שותקים מתפללים הם מחלישים שורשם
שהוא משה, לכן וְגָבַר עַמְלָק.

ואמר מִכָּאֵן אֱוִלִּיפְנָא מכאן אנו לומדים אָף עַל גַּב דְּכֶהֱנָא פָּרִישׁ יְדֵי
בְּקֶרְבָּנָא אָף עַל פִּי שֶׁהֵכֵן פֹּרֵשׁ יָדָיו וּמִתְפַּלֵּל בַּעַת הַקִּרְבָּת הַקִּרְבָּן
שיתקבל ברצון, לְתַקְנָא גְּרָמִיָּה בְּכֻלָּא כדי לתקן עצמו בכל דבר שיוכל לכוין
לקרב המדות העליונות וליחדם, עכ"ז יִשְׂרָאֵל בַּעֲיִין לְאַשְׁתַּכְּחָא בְּצִלוֹתֵהוֹן
עֲמִיָּה גם ישראל צריכים להמצא עמו ולעזור לו בתפלותיהם, היינו המעמדות
שהיו מתקבצים בני המעמד בעריהם בבתי כנסיות והיו מתענים ומתפללים
שהקרבנות יתקבלו ברצון.

תָּאנָא בְּקֶרְבָּא דָּא דַּעֲמָלָק אֲשַׁתְּכְּחוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין למדנו שבמלחמה זו
של עמלק היו נמצאים עליונים ותחתונים, וְעַל דָּא ועל זה כתוב וַיְהִי
יָדָיו אָמוּנָה פִּירוּשׁוֹ בְּהִימָנוּתָא כְּדָקָא חֲזִי באמונה כראוי שהוא רומז על

אָמוּנָה, וַיְהִי וַיָּדֹוּ מִבְּעֵי לֵיהּ, אֶלָּא בְּגִין דְּתִלְיָא כְּלָא בִּימִנָא
כְּתִיב וַיְהִי, וּכְתִיב יָדִיו, בְּגִין דְּהוּא עֲקָרָא דְּכִלָּא, וּכְתִיב יְמִינָהּ
יְהו"ה נֶאֱדָרִי בִּפְתָּח יְמִינָהּ יְהו"ה תִּרְעֶץ אוֹיֵב.

מאמר עמלק לא היה ירא מה'

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, (במדבר כד כ) רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק וְאַחֲרֵיתוֹ עַדִּי
אוֹבֵד, וְכִי רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק, וְהִלָּא כְּמָה לִישָׁנִין וְעַמִּין
וְאוֹמִין הָיוּ בְּעֶלְמָא עַד לָא אָתָא עֲמֶלֶק, אֶלָּא כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל

מתוק מדבש

עולם האצילות, ואמר שמש"כ וַיְהִי יָדִיו אָמוּנָה בלשון יחיד, וַיְהִי יָדִיו
מִבְּעֵי לֵיהּ בלשון רבים, אֶלָּא בְּגִין דְּתִלְיָא כְּלָא בִּימִנָא כְּתִיב וַיְהִי אלא
לפי שהכל תלוי ביד ימין לכן כתוב ויהי, ובכל זאת וּכְתִיב יָדִיו כי זקף ב'
ידיו, והטעם שהכל תלוי בימין בְּגִין דְּהוּא עֲקָרָא דְּכִלָּא לפי שהימין היא
עיקר הכל, וּכְתִיב יְמִינָהּ יְהו"ה נֶאֱדָרִי בִּפְתָּח, יְמִינָהּ יְהו"ה תִּרְעֶץ אוֹיֵב
הרי שהימין היא העיקר.

מאמר "עמלק לא היה ירא מה'", יבואר בו שכח טומאת עמלק היתה
מפני השלכת הפחד והיראה מגבורותיו של הקב"ה שעשה לישראל לעין
כל. כמו כן מובא שאף בעת גילוי החסד מלמעלה צריכים לעמוד ביראה
לפני השו"ת ואז ינצלו מקטרגים.

(מקור המאמר זוהר פרשת נשלח דף סה ע"א, ונצי"אוינו כרך ה עמ' תשכ-תשנב)

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר מִשְׁכַּח רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק וְאַחֲרֵיתוֹ עַדִּי אוֹבֵד וְקִשָּׁה
וְכִי רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק וְכִי הוּא הִיא רֵאשִׁית שֶׁל כָּל הָאוֹמוֹת, וְהִלָּא
כְּמָה לִישָׁנִין וְעַמִּין וְאוֹמִין הָיוּ בְּעֶלְמָא עַד לָא אָתָא עֲמֶלֶק וְהִלָּא כְּמָה
לשונות ועמים ואומות היו בעולם עד שלא בא עמלק, ומתוך אֶלָּא כִּד נִפְקוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם אלא כשיצאו ישראל ממצרים, דְּחִילּוֹ וְאַיְמָתָא נִפְלָה עַל

מִמִּצְרַיִם, דְּחִילוֹ וְאִימָתָא נִפְלָה עַל כָּל עַמִּין דְּעָלְמָא מִיִּשְׂרָאֵל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב שְׁמָעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אַחְזוּ יוֹשְׁבֵי פְלִשְׁתָּה, וְלֹא הָוּה עֲמָא דְלֹא הָוּה דְחֵיל מַגְבוּרָאן עַלְאִין דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַמְלָק לֹא הָוּה דְחֵיל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְלֹא יֵרָא אֱלֹהִיִּם, לֹא דְחֵיל לְמַקְרַב לְגַבְרָה, וְעַל דָּא רֵאשִׁית גוֹיִם (עַמְלָק הָוּה קִדְמָאָה) דָּאֲתוּ לְאַגָּחָא קֶרְבָּא בִּישְׂרָאֵל עַמְלָק הָוּה, וּבְגִינֵי כֶף וְאַחֲרִיתוֹ עַדִּי אוֹבֵד, דְכְּתִיב כִּי מַחָה אֶמְחֶה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק, וּכְתִיב (דְּבָרִים כה ע') תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאַחֲרִיתוֹ עַדִּי אוֹבֵד, עַדִּי אֲבָדוּ מִבְּעֵי לִיָּה, אֶלֹא עַד דִּיִּיתִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְיֹאבֵד לִיָּה, (כְּלוֹמַר עַד דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהֵא אוֹבֵד לִיָּה), דְכְּתִיב כִּי מַחָה אֶמְחֶה וְגו'.

מתוק מדבש

כָּל עַמִּין דְּעָלְמָא מִיִּשְׂרָאֵל פַּחַד וְאִימָה נִפְלָה עַל כָּל עַמִּי הָעוֹלָם מִיִּשְׂרָאֵל הָדָא הוּא דְכְּתִיב שְׁמָעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אַחְזוּ יוֹשְׁבֵי פְלִשְׁתָּה, וְלֹא הָוּה עֲמָא דְלֹא הָוּה דְחֵיל מַגְבוּרָאן עַלְאִין דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְלֹא הִיָּה עִם שְׁלֹא הִיָּה יֵרָא מַגְבוּרָתָהּ הַגְדוּלוֹת שֶׁל הַקֶּבֶ"ה, וְעַמְלָק לֹא הָוּה דְחֵיל וְרַק עַמְלָק לֹא הִיָּה יֵרָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְלֹא יֵרָא אֱלֹהִיִּם פִּירוּשׁוֹ לֹא דְחֵיל לְמַקְרַב לְגַבְרָה שְׁלֹא הִיָּה יֵרָא מִה' מִלְּהַתְקַרֵּב אֵלָיךְ לְמַלְחָמָה, וְעַל דָּא רֵאשִׁית גוֹיִם דָּאֲתוּ לְאַגָּחָא קֶרְבָּא בִּישְׂרָאֵל עַמְלָק הָוּה וְעַל כֵּן אָמַר הַכְּתוּב כִּי הִרְאִשׁוּן מִכָּל הַגּוֹיִם שְׂבָאוֹ לְהִלָּחֵם בִּישְׂרָאֵל הִיָּה עַמְלָק, וּבְגִינֵי כֶף וְאַחֲרִיתוֹ עַדִּי אוֹבֵד לִכֵּן אַחֲרִיתוֹ וְעוֹנָשׁוֹ הוּא שִׁיחִיָּה נֹאבֵד לְגַמְרֵי דְכְּתִיב כִּי מַחָה אֶמְחֶה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק פִּי' אֵת שְׁרֵי שֶׁל לְמַעֲלָה, וּכְתִיב תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק הִיָּינוּ אֵת עִם הָעַמְלָקִים לְמַטָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאַחֲרִיתוֹ עַדִּי אוֹבֵד שִׁיחִיָּה נֹאבֵד לְגַמְרֵי, וְשׁוּאֵל עַדִּי אֲבָדוּ מִבְּעֵי לִיָּה שְׂאוֹ הִיָּה פִירוּשׁוֹ עַד שִׁיחִיָּה נֹאבֵד מִעֲצָמוֹ, אֶלֹא מִשִּׁכְּ עַדִּי אוֹבֵד פִּירוּשׁוֹ עַד דִּיִּיתִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְיֹאבֵד לִיָּה עַד שִׁיבָא הַקֶּבֶ"ה בְּעֲצָמוֹ וְיֹאבֵד אוֹתוֹ דְכְּתִיב כִּי מַחָה אֶמְחֶה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק (ס"ג כד"ב).

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא חֲזִי אָף עַל גַּב (דברים לז ד) דְּהַצּוֹר תָּמִים
פְּעָלוֹ, וְעָבַד עֲמָהוֹן חֶסֶד לְאַפְקָא לֹוֹן מֵיָא, לֹא שָׁבַק
דִּידֵיהּ, דְּהָא כְּתִיב וַיָּבֹא עֲמֶלֶק.

מאמר כשרפו מן התורה נדונו ע"י עמלק
וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם, וּכְתִיב (דברים כה יז) זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה
לָךְ עֲמֶלֶק, מֵאִי טַעְמָא דָּא, אֶלָּא לְבָרָא דְפָרִיץ גְּדָרָא

מתוק מדבש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר חוּזר על דברי רבי שמעון אביו דלעיל (דף סד ע"ג), ואמר
תָּא חֲזִי אָף עַל גַּב דְּהַצּוֹר תָּמִים פְּעָלוֹ בא וראה אף על פי שהצור
שהוא גבורה תמים פעלו ר"ל שנהפכה לחסד, וְעָבַד עֲמָהוֹן חֶסֶד לְאַפְקָא
לֹוֹן מֵיָא ועשה עם ישראל חסד להוציא להם מים, אבל לֹא שָׁבַק דִּידֵיהּ
לא עזב את מדתו מדת הגבורה דְּהָא כְּתִיב וַיָּבֹא עֲמֶלֶק ליפרע מישראל על
נסותם את ה', לולא חסדי הקב"ה הגדולים שע"י תפלת משה ניצלו ממנו. ובא
להורות שאפילו ביום טובה לא יאמר האדם כי הקב"ה הוא רחמן ועושה חסד
ויסמוך על חסדי השי"ת ויחטא ויאמר שהקב"ה ימחול לו בטובו וחסדו, לזה
אחר שאמר הצור תמים פעלו, אמר כי כל דרכיו משפט, דהיינו הכל הוא ביושר,
כי כל האומר הקב"ה ותרן הוא יותרו חייו (גמ' קמא דף נ ע"א).

מאמר "כשרפו מן התורה נדונו ע"י עמלק", בו יבואר שבעת שישראל
רפו ידיהם מן התורה גבר עליהם כח עמלק, לכן יתעוררו בזהירות התורה.
(מקור המאמר זוהר פרשת שלח דף קע"א ע"א צריף מהימנא, וצ'אורינו כן יג עמ' רלג)
וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם, וּכְתִיב זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמֶלֶק, ושואל
מֵאִי טַעְמָא דָּא מה הטעם הדמיון של ו"זכרתם" דציצית, ל"זכור"
דעמלק, ומשיב אֶלָּא לְבָרָא דְפָרִיץ גְּדָרָא וּנְשָׁכִיה כְּלָפָא אלא משל לבן

וּנְשִׁיכִיהָ כָּלֶבָא, כָּל זְמַנָּא דְאַבּוּי בְּעֵי לְאוֹכְחָא לְבָרִיהָ, הָוּה אָמַר
הָוֵי דְכִיר כַּד נָשִׁיף לָךְ כָּלֶבָא. אוּף הָכָא, וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם,
דְּדָא אִיהוּ אֲתֵר דְּסֻלְקִין נִשְׁמָתִין לְמִידָן.

מאמר אין לך דור שאין בו מזרע עמלק
אֲמַאי, בְּגִין דְּעַמְלָק נָטַל כָּל אֵינּוֹן דְּהוּוּ גְזִירִין וְלֹא אֲתַפְּרְעוּ,
וְגִזְר לֹון וְשָׂדִי לָהּ לְעִילָא, וְאָמַר טוֹל מַה דְּאֲתַרְעִית בִּיהָ.

מתוק מדבש

שפרץ גדר ונשכו הכלב, כָּל זְמַנָּא דְאַבּוּי בְּעֵי לְאוֹכְחָא לְבָרִיהָ כֹּל פֻּעַם
שֶׁהָאב רוצה להוכיח את בנו, הָוּה אָמַר הָוֵי דְכִיר כַּד נָשִׁיף לָךְ כָּלֶבָא
הִיָּה אומר לו תזכור כשנשך אותך הכלב, ולכך אמר זכור את אשר עשה לך
עמלק. אוּף הָכָא אִף כֹּאן מִשׁ"כ וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם עֲנִין הַזְכִּירָה כֹּאן
הוא לומר דְּדָא אִיהוּ אֲתֵר דְּסֻלְקִין נִשְׁמָתִין לְמִידָן שֶׁזֶה הוּא הַמָּקוֹם
שֶׁעוֹלוֹת בּו הַנִּשְׁמוֹת לְדוֹנָן, ר"ל הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בַח"י הַתְּכַלֵּת בַּה מַעֲלִים אֵת
הַנִּשְׁמוֹת לְדוֹנָן, כֹּמו שֶׁנִּדְּוֹנוּ יִשְׂרָאֵל עַל יַדִּי עַמְלָק כִּשְׁרֹפוֹ יְדֵיהֶם מִן הַתּוֹרָה, וְעַל
יְדֵי שֶׁהוּא רואה אֵת הַתְּכַלֵּת הוּא נֹזֵכַר לַהֲטִיב דְּרַכּוּ.

מאמר "אין לך דור שאין בו מזרע עמלק", יבואר בו שכחו של עמלק
יכול היה להתעורר מפני אלו שמלו ולא קימו מצות פריעה ופגמו בכך
בכסא המלכות, ואין לך דור שאין בו מזרע עמלק ועל ישראל למחוק זכרם
למטה שאז ימחה שורשם למעלה ויהא הכסא שלם.

(מקור המאמר צוהר פרשת נשלח דף סז ע"א, ונציאורינו ככך ה' עמ' תשמז-תשמג)

אֲמַאי לְמַה קִּרְאָה [מִשֶּׁהָ לְמִזְבֵּחַ] ה' נִסִּי, וְאִמַּר בְּגִין דְּעַמְלָק נָטַל כָּל
אֵינּוֹן דְּהוּוּ גְזִירִין וְלֹא אֲתַפְּרְעוּ לְפִי שֶׁעַמְלָק לָקַח כֹּל אוֹתָם שֶׁהִיוּ
נִמּוּלִים וְלֹא נִפְרְעוּ, וְעַל יְדֵי כֵן לֹא נִכְנָסוּ בִּיסוּד דְּתַפְאֲרַת לִזְהָ הִיָּה כֹחַ בְּעַמְלָק
לְשִׁלוֹט בָּהֶם, וְגִזְר לֹון וְשָׂדִי לָהּ לְעִילָא, וְאָמַר טוֹל מַה דְּאֲתַרְעִית

בִּיה שְׁעֵתָא מַה כְּתִיב, וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל פֶּס י"ה מִלְחָמָה לַיהו"ה
 בַּעֲמָלֶק מִדֹּר דֹּר, מִדֹּר דֹּר חֲסֵרִין, מִדִּיּוּרִין דְּלַעֲיָלָא וּמִדִּיּוּרִין
 דְּלַתְתָּא, אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, בְּכָל דָּרָא וְדָרָא בְּכָל דְּרִין דְּאִתִּין
 לְעֵלְמָא, לִית לָךְ דֹּר דְּלִית בָּהּ מִהֵהוּא זִרְעָא בִּישָׁא, וְקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אָגַח בָּהּ קֶרֶבָא, רַבִּי יִצְחָק אָמַר (מִדִּיּוּרָא דְּלַתְתָּא
 לְדִיּוּרָא דְּלַעֲיָלָא), וְעַלִּייהוּ כְּתִיב (ספ' קד לט) יִתְּמוּ חַטָּאִים מִן
 הָאָרֶץ וְגו', מִן הָאָרֶץ, בַּעֲלָמָא דִּין וּבַעֲלָמָא דְּאִתִּי, בִּיה זְמָנָא
 כְּתִיב (ספ' טז) בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת יְהו"ה הַלְלוּיָהּ.

מתוק מדבש

בִּיה וַחֲתַךְ אוֹתָם וּזְרָקָן כֻּלְּפִי מַעֲלָה וְאָמַר קַח מַה שִּׁבְחָתָךְ בּוֹ, וְעִי"ז נִפְגַּם
 כֶּסֶף הַמַּלְכוּת.

בִּיה שְׁעֵתָא מַה כְּתִיב מַה כְּתוּב בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל פֶּס י"ה
 הוּא לִשְׁנוֹן שְׁבוּעָה, מִלְחָמָה לַיהו"ה בַּעֲמָלֶק מִדֹּר דֹּר וְעִ"י שֶׁהִשְׁכִּינָה
 נִקְמָה נִקְמַת הַבְּרִית נִקְרָאת ה' נְסִי כִנ"ל. וְאָמַר כִּי ב' מְלוֹת מִדֹּר דֹּר חֲסֵרִין
 שְׁתִּיחָן חֲסֵרוֹת אוֹת ו', (ה"ג ד"ר) אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה טַעַם הִדְבֵּר שְׁבָאוֹת לְהוֹרוֹת
 כִּי בְּכָל דָּרָא וְדָרָא בְּכָל דֹּר וְדֹר, בְּכָל דְּרִין דְּאִתִּין לְעֵלְמָא בְּכָל הַדּוֹרוֹת
 שְׁבָאִים לְעוֹלָם, לִית לָךְ דֹּר דְּלִית בָּהּ מִהֵהוּא זִרְעָא בִּישָׁא וְקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אָגַח בָּהּ קֶרֶבָא אֵין לָךְ דֹּר שְׁאֵין בּוֹ מִזְרַע הָרַע שֶׁל עִמְלָק
 וְהַקְב"ה עוֹשֶׂה עִמָּהּ מִלְחָמָה, רַבִּי יִצְחָק אָמַר מִשְׁכ"כ מִדֹּר דֹּר חֲסֵרוֹת, בֹּא
 לְהוֹרוֹת שְׁמִלְחַמַת עִמְלָק תִּהְיֶה מִדִּיּוּרָא דְּלַתְתָּא לְדִיּוּרָא דְּלַעֲיָלָא מִעוֹלָם
 הַזֶּה שֶׁהוּא דִּירַת הַתַּחַתּוֹנִים, פִּי שִׁישְׂרָאֵל יִמְחָקוּ תַּחֲלִילָה אֶת זִכְרוֹ שֶׁל עִמְלָק
 לְמַטָּה, וְאַחֲרֵי כֵן תַּעֲלֶה הַמִּלְחָמָה לְדִירָה שֶׁל מַעֲלָה לְמַחֲוֹק אֶת זִכְרוֹ לְמַעֲלָה
 בְּשׁוֹרְשׁוֹ, וְעַלִּייהוּ עַל זֶרַע עִמְלָק כְּתִיב יִתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וְגו' מִשְׁכ"כ
 מִן הָאָרֶץ פִּירוּשׁוֹ בַּעֲלָמָא דִּין וּבַעֲלָמָא דְּאִתִּי שִׁימְחוּ אֶת שְׁמֵם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, בִּיה זְמָנָא כֹּאשֶׁר יִתְּמוּ אֵלּוֹ הַחַטָּאִים שֶׁהֵם זֶרַע עִמְלָק, אִז
 כְּתִיב וְרַשְׁעִים עוֹד אֵינֶם בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת יְהו"ה הַלְלוּיָהּ שִׁיחִיהָ הַשֵּׁם שְׁלֹם
 וְהַכֶּסֶף שְׁלֹם בְּמַהֲרָה בִּימֵינוּ אָמֵן.

מאמר "אין בסט"א ארור כעמלק

לֹא אֵת בְּכָלְהוּ לְטִיֵּא כַּעֲמֹלֶק, דְּאִיהוּ חִיּוּיָא בִישָׂא (שמות לד יד)
 אַל אַחֲרֵי, אִיהוּ גָלוּי לְכָל עַרְיִין דְּעֵלְמָא, רוֹצֵחַ אִיהוּ, וּבֵת
 זוּגִיָּה סָם מוֹת עֲבוּדָה זָרָה, וְכֹלָא סמא"ל, וְאֵת סמא"ל וְאֵת
 סמא"ל, וְלֹאוּ פְלָהוּ שְׁוִיִּין, אֲבָל הָהוּא סְטָרָא דְחִיּוּיָא אִיהוּ
 לְטִיֵּא עַל כֹּלָא.

מתוק מדבש

מאמר "אין בסט"א ארור כעמלק", יבואר בו שאין בכל מיני הערב רב
 ארור כעמלק ושרו הס"מ שהוא הנחש הגורם לעבירות החמורות, וכל מיני
 הסט"א הם משורש הס"מ.

(מקור המאמר זוהר פרשת נשא דף כט ע"א, וצנזורינו כרך א עמ' שס)

לֹא אֵת בְּכָלְהוּ לְטִיֵּא כַּעֲמֹלֶק אין בכל מיני ערב רב ארור כעמלק עם
 שרם של מעלה שהוא הס"מ כדלקמן, דְּאִיהוּ חִיּוּיָא בִישָׂא אַל אַחֲרֵי
 שהוא הנחש הרע ונחשב לעבודה זרה, אִיהוּ גָלוּי לְכָל עַרְיִין דְּעֵלְמָא הוא
 הגורם לכל גלוי עריות שבעולם, רוֹצֵחַ אִיהוּ והוא הגורם לכל הרציחות
 שבעולם, וּבֵת זוּגִיָּה הילי"ת נקראת סָם מוֹת עֲבוּדָה זָרָה והם הגורמים
 לג' עבירות חמורות עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, וְכֹלָא סמא"ל
 וכל מיני סטרא אחרא שורשם הס"מ, וְאֵת סמא"ל וְאֵת סמא"ל כי בכל
 הד' הקליפות שבכל העולמות יש ס"מ וילי"ת, וְלֹאוּ פְלָהוּ שְׁוִיִּין כי בקליפת
 נוגה נאמר שהיה הס"מ מלאך קדוש ונתגרש מן השמים, ובג' קליפות האחרות
 הס"מ וילי"ת הם רעים וחטאים מאד, אֲבָל הָהוּא סְטָרָא דְחִיּוּיָא אִיהוּ
 לְטִיֵּא עַל כֹּלָא ולכן הערב רב שהם מצד הנחש שהוא הס"מ והם עמי הארץ
 הם מקוללים יותר מכל שאר המינים.

מאמר שנאה תמידית לעמלק שבא לטמא את ישראל
אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ יְגוֹ', אֲזִמִּין לְגִבֹּךְ הַהוּא חוֹיָא בִּישָׁא לְעִילָא
לְסַאָבָא לָךְ בְּכָל סְטָרִין, וְאַלְמָלָא דְאַתְתַּקֵּף מִשָּׁה לְעִילָא
וַיהוֹשֻׁעַ לְתַתָּא, לָא יָכִילוּ יִשְׂרָאֵל לִיה.

וּבִגִּין כֶּךָ נָטִיר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַהוּא דְּבָבוּ לְדָרִי דָּרִין, מַאי
טַעְמָא, בְּגִין דְּחָשִׁיב לְאַעְקָרָא אֶת קַיִמָּא מֵאַתְרֵיהּ, וּבִגִּין

מתוק מדבש

מאמר "שנאה תמידית לעמלק שבא לטמא את ישראל", בו יתבאר
שאלמלא נתחזק משה בכח הספירות העליונות ויהושע מלמטה במלחמת
ה', לא היו ישראל יכולים לעמוד כנגד כח הטומאה של עמלק שגרם לפגם
באותיות הק' שבשם הוי"ה, לכן שמר הקב"ה לעמלק שנאה לדור ודור.
(מקור המאמר זוהר פרשת ויקהל דף קל"ה ע"א, וצנזאורינו כרך ח עמ' קפד-קפה)

אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנַּחֲשִׁים אַחֲרֶיךָ, פִּירוּשׁוֹ כִּי עַמְלָק אֲזִמִּין
לְגִבֹּךְ הַהוּא חוֹיָא בִּישָׁא לְעִילָא לְסַאָבָא לָךְ בְּכָל סְטָרִין הַזֶּמֶן לָךְ אֶת
הַנַּחֲשׁ הָרַע הָעוֹמֵד לַמַּעֲלָה שֶׁהוּא הַס"מ לַטֹּמֵא אוֹתָךְ בְּכָל צֶדֶד, וְאַלְמָלָא דְאַתְתַּקֵּף
מִשָּׁה לְעִילָא וְאִם לֹא שֶׁנִּתְחַזַּק מִשָּׁה לַמַּעֲלָה לְקַשֵּׁר אֶת הַסְּפִירוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא
לִיתֵן מְקוֹם לְהַקְלִיפָה לִיכַנֵּס אֶל הַקְּדוּשָׁה, וַיהוֹשֻׁעַ לְתַתָּא וַיהוֹשֻׁעַ נִתְחַזַּק לַמַּטָּה
לְצַאת לַלְחָם מִלְחַמַּת ה' לְבַטֵּל כֹּחַ הַטֹּמֵא שֶׁל עַמְלָק שְׁבוּזָה הַחֲלִישׁ אֶת כָּחֵם,
לֹא זֹאת לָא יָכִילוּ יִשְׂרָאֵל לִיה לֹא הָיוּ יְכוּלִים יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד נִגְדּוֹ.

וּבִגִּין כֶּךָ נָטִיר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַהוּא דְּבָבוּ לְדָרִי דָּרִין לְכֵן נוֹטֵר
הַקַּב"ה שֶׁנֶּאֱמַר לַעֲמֹל לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, מַאי טַעְמָא מֵהוּ הַטַּעַם, וְאִם כִּי
אֵפִילוּ שֶׁלֹּא הָיָה יְכוּל לְהַפִּיק זִמְמוֹ מִכָּל וְכָל עִם כָּל זֶה גֵּרַם פֶּגַם בְּאוֹתִיּוֹת ו"ה
שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה הַקַּב"ה בְּגִין דְּחָשִׁיב לְאַעְקָרָא אֶת קַיִמָּא מֵאַתְרֵיהּ לְפִי שֶׁחֲשַׁב
לְעַקֹּר אֶת אוֹת הַבְּרִית מִמְּקוֹמוֹ, הֵינּוּ שְׂרָצָה לְהַפְרִיד אֶת הַיְסוּד שֶׁהוּא אוֹת ו'
מִן הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא אוֹת ה', כִּמְ"שׁ כִּי יָד עַל כֶּסֶם י"ה, שֶׁפִּירוּשׁוֹ חִז"ל שֶׁאֵין הַשֵּׁם
שָׁלֵם עַד שִׁמְחָה שֶׁמוֹ שֶׁל עַמְלָק, וּבִגִּין כֶּךָ וְלָכֵן אָמַר הַקַּב"ה פְּקַדְתִּי אֶת
אֲשֶׁר עָשָׂה עַמְלָק, וְלֹא אָמַר לְשׁוֹן זְכִירָה שֶׁהוּא בְּתַפְאֶרֶת אֲלֵא בְּפִקְדָּה שֶׁהִיא

כִּן פְּקִידָתִי, בְּפִקִּידָהּ, דִּהָא תַּמָּן אֶתְרַמִּיז רְזָא דְאָת קִימָא קְדִישָׁא.

מתוק מדבש

במלכות, דִּהָא תַּמָּן כי שם במלת פקידה אֶתְרַמִּיז רְזָא דְאָת קִימָא קְדִישָׁא נרמז וכלול היסוד שהוא סוד אות ברית קודש, כי אפילו ששורש הפקידה הוא במלכות עכ"ז לפי שהפריד בין היסוד למלכות לכן גרס פגם במלכות, ופגם זה לא יתוקן עד שהקב"ה ימחה ויבטל שורשו של עמלק מלמעלה וענפיו מלמטה בביאת הגואל בב"א.

הנה ענין מלחמת עמלק היה שונה מכל מלחמות של האומות, כי אף על פי שכל המלחמות היו על ה' ועל משיחו, עכ"ז בשאר המלחמות לא נתחזקה הקליפה כמו שנתחזקה במלחמת עמלק, כי בשאר מלחמות היה הקב"ה מכלה מלמעלה את שר האומה הנלחמת עם ישראל ואח"כ היה משפיל את האומה של מטה, לכן הקליפה לא היתה יכולה להתחזק, אבל כאן במלחמת עמלק ששרו הוא הס"מ שהוא הראש והשר של כל הסטרא אחרא, ולא היה אפשר לכלות שורשו מלמעלה עד שיבא הזמן שהקב"ה יעביר את רוח הטומאה מן הארץ, והס"מ העומד ומצפה לפגום למעלה בחטאם של ישראל, כשראה שעמלק עומד ומוכן לכלות את ישראל למטה, נקשר בו ונתלבש בו לחזק אותו למטה להחטיא את ישראל ועי"ז יוכל ליכנס לפגום למעלה בשורש נשמות ישראל שבמלכות, והנה ישראל היו אז ברפיון ידים מתורה ועבודה, והיה הס"מ עומד לטמא את ישראל וחשב שעל ידי זה יתחייבו ישראל כליה ח"ו, ולפי שהכסא שהכין הקב"ה בעולם התחתון לשרות עליהם שהם ישראל יתבטל, ממילא יפגם השם הוי"ה השורה עליהם, ותסתלק השכינה בעליונים ותתחזק הקליפה בעולם התחתון, זו היתה כונת הנחש העליון, וכלי מוכן לו לכל זה היה עמלק מצד רוע הכנתו ומחשבתו הרע, והנה הגם שמשה ויהושע החלישו את כח עמלק ובוזה נחלש כח הס"מ למעלה, אבל עדיין פגם זה עומד כפגם של אדה"ר, ושניהם יחד יתוקנו בביאת הגואל בב"א.

מאמר מזה אמהה אני למעלה וישראל למטה

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְגו', תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב לְעִילָא, וַיַּחְלוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֶק וְאֶת עֲמֹל לְפִי חֶרֶב, וַיַּחְלֹשׁ, וַיַּהְרֹג מִבְּעֵי לֵיה, אֶלָּא וַיַּחְלֹשׁ, כְּמָה דְּאִתְּמַר (ישעיה יד יב) חוֹלֵשׁ עַל גּוֹיִם, יְהוֹשֻׁעַ הָיָה חוֹלֵשׁ עַל־יְהוּדָה, וְהָיָה חֶרֶב נֹקְמָת נָקָם בְּרִית קָטִיל לוֹן, דְּכְתִיב לְפִי חֶרֶב, כְּמָה דְּאִתְּמַר. כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן, זֹאת דִּיקָא, וְשִׁים בְּאַזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ, דְּהָא הוּא

מתוק מדבש

מאמר "מזה אמהה אני למעלה וישראל למטה", בו יבואר שעמלק הביא עמו למלחמה גם עמים אחרים, ויהושע הטיל גורל להרוג רק העמלקים, וישראל נצטוו שכאשר יתחילו המלחמה בעמלק מלמטה, אזי השי"ת ימחה זכרו מלמעלה.

(מקור המאמר נזהר פרשת בשלח דף סו ע"א, וצנזורינו כך ה' עמ' משל-משלה)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְגו', תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב לְעִילָא בא וראה מה כתוב למעלה וַיַּחְלוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֶק וְאֶת עֲמֹל לְפִי חֶרֶב וקשה למה רק וַיַּחְלוֹשׁ, וַיַּהְרֹג מִבְּעֵי לֵיה הרי היה צריך להרגם, ומתרץ אֶלָּא מִשּׁ"כ וַיַּחְלֹשׁ, כְּמָה דְּאִתְּמַר חוֹלֵשׁ עַל גּוֹיִם פי' שהפיל גורל על הגוים (מלשון חז"ל צמס' שנת דף קמט סע"ב, מטילין חשין על הקדשים ציס טו), וכן כאן יְהוֹשֻׁעַ הָיָה חוֹלֵשׁ עַל־יְהוּדָה היה מפיל עליהם גורלות להבחין בין עמלקי לכנעני שבאו עמו שלא ברצונם כדלקמן כדי להרוג רק את בני עמלק, ואמר וְהָיָה חֶרֶב נֹקְמָת נָקָם בְּרִית קָטִיל לוֹן והמלכות הרגה אותם דְּכְתִיב לְפִי חֶרֶב פי' בפיו היה יהושע גזור על החרב שתהרוג אותם, כְּמָה דְּאִתְּמַר כמו שנאמר למעלה. שהחרב היא סוד המלכות.

כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן, זֹאת דִּיקָא כתוב זאת בדיוק שרומז על המלכות שעל ידה נעשית מלחמה זו, וְשִׁים בְּאַזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ טעם הדבר דְּהָא הוּא זְמִין לְקַטְלָא מַלְכִין אַחֲרָנִין כי הוא עתיד להרוג מלכים אחרים שהם ל"א

וּמִיִּן לְקַטֹּל מַלְכֵי אַחֲרָנִין, כִּי מָחָה אֶמְחָה, מָחָה לְעִילָא, אֶמְחָה לְתַתָּא, זָכָר דְּיִכְרְנָא דְלְעִילָא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב כִּי מָחָה אֶמְחָה, וּכְתִיב (דנח"ס כה יט) תִּמְחָה אֶת זָכָר עַמְלֹק, אֲלֹא אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶתּוֹן מְחוֹן דְּיִכְרְנָה לְתַתָּא, וְאַנָּא אֶמְחָה דְּיִכְרְנָה לְעִילָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַמְלֹק עַמִּין אַחֲרָנִין אֵינִי עַמִּיה, וְכִלְהוּ דְּחִילוּ לְקָרְבָּא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל בַּר אֵיהוּ, וּבְגִין כֶּךָ יְהוֹשֻׁעַ הָהָה

מתוך מדבש

מלכי כנען, ושים באזניו שכמו שהרג את עמלק כן יהרוג כל מלכי כנען. כִּי מָחָה אֶמְחָה מִשׁ"כ לִשׁוֹן כְּפוֹל, הֵינּוּ מָחָה לְעִילָא אֶת שׁוֹרֵשׁ עַמְלֹק לְמַעְלָה בְּדַעַת דְּקִלְפָּה, אֶמְחָה לְתַתָּא אֶת עַמְלֹק לְמַטָּה, וּמִשׁ"כ זָכָר עַמְלֹק, וְלֹא אָמַר סָתֵם אֶמְחָה אֶת עַמְלֹק, דְּיִכְרְנָא דְלְעִילָא וְתַתָּא שְׂלֵא יִשְׂאֵר לוֹ זְכוּרֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הִקְשָׁה כִּי כְּתִיב כִּי מָחָה אֶמְחָה פ' הִקְב"ה יִמְחָה, וּכְתִיב תִּמְחָה אֶת זָכָר עַמְלֹק פ' שִׁישְׂרָאֵל יִמְחוּ אֶת זְכוּרֹ, וּמִתְרַץ אֲלֹא אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִישְׂרָאֵל אֶתּוֹן מְחוֹן דְּיִכְרְנָה לְתַתָּא אֶתּוֹן מְחוֹן אֶתּוֹן זְכוּרֹנוּ לְמַטָּה, וְאַנָּא אֶמְחָה דְּיִכְרְנָה לְעִילָא וְאַנִּי אֶמְחָה אֶת זְכוּרֹנוּ לְמַעְלָה, ר"ל הִקְב"ה הוּא הַפּוֹעֵל הַכֹּל לְמַעְלָה וּלְמַטָּה רַק צוּה שְׂבִנִי יִשְׂרָאֵל יִתְחִילוּ וְתַעֲלֶה מֵהֶם אֶתְעֻרּוֹת דְּלַתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי חוֹזֵר עַל מִשׁ"כ וַיְחַלּוּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֹק, פִּירוּשׁ כִּי עַמְלֹק עַמִּין אַחֲרָנִין אֵינִי עַמִּיה עַמְלֹק הֵבִיא עִמּוֹ גַּם עַמִּים אֲחֵרִים, וְכִלְהוּ דְּחִילוּ לְקָרְבָּא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל בַּר אֵיהוּ וְכוּלָּם הִיוּ מִתִּירָאִים לְהִתְקַרֵּב לְלַחוּם עִם יִשְׂרָאֵל רַק עַמְלֹק לֹא הִיָּה מִתִּירָא, וּבְגִין כֶּךָ יְהוֹשֻׁעַ הָהָה חוֹלֵשׁ עַלֵּיהוּ לְכֹן יְהוֹשֻׁעַ הִפִּיל גּוֹרֵל עֲלֵיהֶם מִי הוּא מַעַם אַחֵר וּמִי הוּא מַעְמֶלֶק וְלֹא הִיָּה הוֹרֵג אֲלֹא אֶת הָעַמְלֹקִים. רַבִּי יִסָּא אָמַר מִשׁ"כ וַיְחַלּוּשׁ יְהוֹשֻׁעַ פִּירוּשׁוֹ

חולש עליהו, רבי ייסא אמר, ויחלש יהושע, דתבר חילא
דלהון מלעילא.

מאמר הגאולה תלויה במחיית עמלק

אלין אנון דאהדרו עלמא לתהו ובהו, ורזא דמלה חרב פי
מקדשא והארץ היתה תהו ובהו, דאיהי עקרא וישובא
דעלמא, מיד דייתי אור דאיהו קדשא בריך הוא, יתמחון מן

מתוך מדבש

כפשוטו שהוא לשון חלש, והיינו דתבר חילא דלהון מלעילא שהחליש
ושבר כח שלהם מלמעלה, כי מלחמה זו היתה עם שרו של עמלק שהוא הס"מ,
ויהושע בהיותו בסוד נער עמד כנגדו ושבר את כחו והכניעו ועי"ז הרג את
העמלקים למטה.

מאמר "הגאולה תלויה במחיית עמלק", בו יתבאר שהגאולה תלויה רק
במחיית עמלק שהוא ראש גוים המצירים לישראל, ובמחייתו דווקא נשבע
הקב"ה להשלים כסאו ושמו יתברך במהרה דידן.

(מקור המאמר זוהר פרשת זרעית דף כה ע"ג, ונציאונו כן 6 עמ' שית)

אלין החמשה מיני ערב רב אנון דאהדרו עלמא לתהו ובהו הם שהחזירו
את העולם לתהו ובהו בעונותיהם, כמו שכתוב והארץ היתה תהו ובהו,
ורזא דמלה וסוד הפסוק הוא חרב פי מקדשא על ידי הערב רב, והארץ
היתה תהו ובהו ועל ידי זה חזר העולם לתהו ובהו, דאיהי עקרא וישובא
דעלמא לפי שהבית המקדש הוא עיקר ישוב העולם שמשם נמשך שפע חיים
וקיום להעולם, לכן כשנחרב בית המקדש חזר העולם לתהו ובהו, מיד דייתי
אור דאיהו קדשא בריך הוא מיד כשיתגלה האור בזמן הגאולה על ידי
הקב"ה הנקרא אור, כמו שכתוב קומי אורי כי בא אורך, ונרמז בפסוק ויאמר

עֲלָמָא וַיִּתְּאֲבָדוּן, אָבֵל פּוֹרְקָנָא לָאו אִיהִי תִלְיָא אֱלָא בְּעַמְלָק
עַד דִּיתְמַחִי, דְּבִיָּה אוֹמָאָה, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

מאמר כשימחה עמלק ישפיע הקב"ה רב נחת לישראל
וְרִשְׁיַעֲיָא דְּאִינוּן עָרֵב רַב אֲתָמַר בְּהוּן סו"ף פֶּסוּ"ק, דְּאִינוּן
מְזֻרְעָא דְּעַמְלָק דְּאֲתָמַר בִּיָּה (שמות י"ז טו) וַיֹּאמֶר כִּי יָד

מתוק מדבש

אלה"ם יהי אור, או יתמחון מן עֲלָמָא וַיִּתְּאֲבָדוּן כל החמשה מיני ערב
רב, אָבֵל פּוֹרְקָנָא לָאו אִיהִי תִלְיָא אֱלָא בְּעַמְלָק עַד דִּיתְמַחִי אבל גאולת
ישראל אינה תלויה אלא במחיית עמלק ולא במחיית שאר מיני ערב רב,
דְּבִיָּה אוֹמָאָה לפי שרק בו נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם
עד שימחה שמו של עמלק, לפי שהוא ראשית גוים שמצירים לישראל לכן לא
יגאלו ישראל עד שימחה, אבל שאר מיני ערב רב אפשר שימחו רק אחר
הגאולה, וְהָא אוֹקְמוּהָ במכילתא סוף פ' בשלח על הפסוק כי יד על כס י"ה
מלחמה לה' בעמלק מדור דור.

מאמר "כשימחה עמלק ישפיע הקב"ה רב נחת לישראל", יבואר בו
שהקב"ה יבטל את הערב רב מן העולם ששורשם הוא מזרע עמלק, ואז
יושלם הכסא הקדוש ביחוד עליון, והקב"ה ישפיע על ישראל רוב נחת.

(מקור המאמר נמקיני זהר מיקון כל דף נה ע"א, וצנזאוריטו כן ז עמ' קפד-קפה)

וְרִשְׁיַעֲיָא דְּאִינוּן עָרֵב רַב והרשעים שהם הערב רב שציערו את ישראל
בגלות, אֲתָמַר בְּהוּן עליהם רומזו הטעם של סו"ף פֶּסוּ"ק שסופם
יהיה שהקב"ה יפסיק ויבטל אותם מן העולם, דְּאִינוּן מְזֻרְעָא דְּעַמְלָק לפי
ששורש נשמתם הוא מזרע עמלק, דְּאֲתָמַר בִּיָּה שנאמר בו וַיֹּאמֶר כִּי יָד
עַל כָּס י"ה שנשבע הקב"ה למחותם מן העולם, וַיִּתְּאֲבָדוּן חֲמֵשׁ מִיָּנִים הערב

על פס י"ה, ואינון חמש מינים, עמלקים גבורים נפילים ענקים רפאים, דכלהו מסתלקין ומתגברין על ישראל בגלותא, [וכו'] ועליהו אתמר סו"ף פסו"ק, דפסיק לון קדשא ברין הוא לסוף יומיא מעלמא.

ובההוא זמנא (ישעיה ס כג) הקטן יהיה לאלף מסטרא דשמאלא, והצעיר לגוי עצום מסטרא דימינא, אני יהו"ה בעתה אחישנה מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ומיד יתפסקון עמלקים

מתוך מדבש

רב יש ביניהם חמשה מינים, שהם עמלקים, גבורים, נפילים, ענקים, רפאים (עין צהר פ' נראשית דף כה ע"א וע"ב, שם מוצא עין שמוט האלו), דכלהו מסתלקין ומתגברין על ישראל בגלותא שכולם עולים ומתגברים על ישראל בגלות, ור"ל הם נעשים ראשים על ישראל בגלות ומשעבדים בהם בדוחק וצער [וכו'], ועליהו אתמר ואלהם נאמר סו"ף פסו"ק דהיינו דפסיק לון קדשא ברין הוא לסוף יומיא מעלמא שיפסיק וימחה הקב"ה את זכרם מן העולם בסוף הימים בביאת הגואל.

ובההוא זמנא באותו הזמן של הגאולה, יתקיים מה שכתוב הקטן יהיה לאלף בני יעקב שאמר בהם קטנתי כנ"ל, הם יהיו לאלף, כי יוסף הקב"ה עליהם אלף פעמים, מסטרא דשמאלא מצד המלכות שבנינה מן הגבורות שבשמאל, והצעיר לגוי עצום מסטרא דימינא והצעיר שהוא יעקב שנאמר בו (נראשית כה כג) ורב יעבוד צעיר, יהיה לגוי עצום מצד התפארת שבנינו מן החסידים שבימין, אני יהו"ה בעתה אחישנה היינו מסטרא דעמודא דאמצעיתא מצד התפארת שבעמוד האמצעי, ור"ל כשיתחדו "אני" שהוא המלכות עם "יהו"ה" שהוא התפארת, "בעתה" פי' בעת שאות ה' תתחבר עם יהו"ו ותפארת ויושלם השם יהו"ה, אז "אחישנה" למהר את הגאולה, ומיד יתפסקון עמלקים מן עלמא ומיד יתפסקו וימחו העמלקים מן העולם, כי אז יתקיים מש"כ (שמו"ז יד) "כי מחה אמהה את זכר עמלק", ואז יהיה הכסא שלם וקדשא ברין הוא יתיב על פרוסיה והקב"ה ישב על כסאו, ור"ל

מִן עֲלָמָא, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִּיב עַל כְּרִסְיָהּ, וְדָא אִיהוּ שׁוּפָ"ר
הוֹלֵ"ךְ אֶתְנַ"ח יְתִי"ב, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְמַחוּן עֲמֻלָּקִים מֵעֲלָמָא,
יְהֵא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָח נִיחָא לְיִשְׂרָאֵל, וְיִתִּיב עַל כְּרִסְיָהּ,
כְּמָה דְּאֶתְמַר בֵּיה (דניאל 1 ט) וְעֲתִיק יוֹמִין יִתִּיב, לְבוּשָׁה כְּתֻלָּג חָזָר,
לְקִימָא (ישעיה ט יט) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשָׁלֹג יִלְבִּינוּ.

מאמר בנקמה ממלכות עשו יתגלה מלכות השי"ת
אמר רבי שמעון, לא תיעול מטרוניתא בחדוותא בהיכליה, עד

מתוק מדבש

שיתיחד עם המלכות שהיא כסאו, וְדָא אִיהוּ ועל זה רומזים הטעמים של
שׁוּפָ"ר הוֹלֵ"ךְ שהקב"ה שהוא שופריה ויפיו של ישראל הלך עם ישראל
בגלות לשומרים, ובעת הגאולה אֶתְנַ"ח יְתִי"ב דהיינו בְּהֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְמַחוּן
עֲמֻלָּקִים מֵעֲלָמָא באותו הזמן שימחו העמלקים מן העולם, יְהֵא קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא נָח אז יהיה הקב"ה "נח" (מאמנ"ס), דהיינו נִיחָא לְיִשְׂרָאֵל שישפיע
רב נחת לישראל מכל הצדדים, וְיִתִּיב עַל כְּרִסְיָהּ וישיב על כסאו, כי אז
יהיה הכסא שלם, כְּמָה דְּאֶתְמַר בֵּיה כמו שנאמר בהקב"ה, וְעֲתִיק יוֹמִין
יִתִּיב איש זקן מימים יושב, לְבוּשָׁה כְּתֻלָּג חָזָר לבושו לבן כשלג לבן, (דהיינו
שיעלה ז"א וילבש את א"ל, ולא לנשוו שווא ז"א יהיה נמכלית הנמנים הנרמז גוון לבן), לְקִימָא
כדי לקיים מה שכתוב אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים פ"י אדומים כתולעת שני,
כְּשָׁלֹג יִלְבִּינוּ כי אז יטהר הקב"ה את ישראל מכל חטאותיהם.

מאמר "בנקמה ממלכות עשו יתגלה מלכות השי"ת", בו יתבאר שלאחר
שהקב"ה ישפוט את מלכות עשו לנקום ממנה על שגרמה לכל הגלות, אז
תהא השמחה העליונה בשלימות ויתגלה כבוד מלכות השי"ת בעולם.

(מקור המאמר זוהר פרשת אחרי דף עז ע"ב, ונציאורינו ככך יא עמ' עדר)

אמר רבי שמעון, לא תיעול מטרוניתא בחדוותא בהיכליה לא תכנס

דִּיתֶדֶן מְלָכוּתָא דְעָשׂו, וְתִי־סָב מִגִּיָּה נִוְקָמִין דְּגֶרְמָא פֶּל הָאִי, לְבִתֵּר תִּזְדְּוֹג בְּמִלְכָּא, וְיִהְיָ חֲדוֹ שְׁלִים, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בָּהֶר צִיּוֹן לְשָׁפוֹט אֶת הָרָעָה, וְלְבִתֵּר, וְהִיתָה לִיהוּ"ה הַמְּלוּכָה, מֵאֵן מְלוּכָה, דָּא מְטָרוֹנִיתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְהִיתָה לִיהוּ"ה הַמְּלוּכָה, וְלְבִתֵּר דִּיזְדְּוֹגוֹן בְּחֻדָּא, מֵה פְתִיב, וְהִיָּה יְהוּ"ה לְמִלְכָּה עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוּ"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

מתוק מדבש

המלכות בשמחה בהיכלו של התפארת לסוד היחוד, עַד דִּיתֶדֶן מְלָכוּתָא דְעָשׂו עד שתשפט מלכותו של עשו, וְתִי־סָב מִגִּיָּה נִוְקָמִין דְּגֶרְמָא פֶּל הָאִי ותקח ממנה נקמות על שגרמה לכל הגלות הזאת, לְבִתֵּר תִּזְדְּוֹג בְּמִלְכָּא וְיִהְיָ חֲדוֹ שְׁלִים אחר כך תתייחד עם התפארת ותהיה השמחה בשלימות, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בָּהֶר צִיּוֹן לְשָׁפוֹט אֶת הָרָעָה, דהיינו בְּקִדְמִיתָא בתחילה ישפטו את הרָעָה, וְלְבִתֵּר ואחר כך וְהִיתָה לִיהוּ"ה הַמְּלוּכָה, ושואל מֵאֵן מְלוּכָה מי היא המלוכה, ואמר דָּא מְטָרוֹנִיתָא זו היא המלכות, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב וְהִיתָה לִיהוּ"ה הַמְּלוּכָה שתהיה המלכות להוּ"ה שהוא התפארת וייתייחדו כאחד, וְלְבִתֵּר דִּיזְדְּוֹגוֹן בְּחֻדָּא ואחר שיתייחדו התפארת עם המלכות כאחד, מֵה פְתִיב וְהִיָּה יְהוּ"ה לְמִלְכָּה עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוּ"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד שיתגלה כבוד מלכותו בכל העולם במהרה בימינו אמן.

ספרי המחבר בעל מתוק מדבש צוק"ל

מאמרי הזוהר הקדוש

ע"פ מתוק מדבש
כרך א' - שבת, מועדים
כרך ב' - סדר היום,
ענינים

זמירות מתוק מדבש

לשכ"ק וי"ט
עם ילקוט הנחנות
סובות מסכת
הא"י הקדוש

סידור מתוק מדבש

לשבת קודש
ולילות חזון
עם שילוב תורות ואגדות
ספרי, אשכנזי,
עדות המזרח

אוצרות חיים

ע"פ מתוק מדבש
והוא השער
והמבוא אל קבלת
האריז"ל שנכתב ע"י
מורח"ו דיע"א
ב' חלקים

שער הגלגולים

והוא אחד מן השמונה
שערים מותרות
האריז"ל, שנכתבו
ע"י תלמידיו מורח"ו
דיע"א
ב' חלקים

שער הכוונות

שבת
והוא שער השישי
של השמונה שערים
מותרות האריז"ל
אשר נכתב ע"י המרח"ו

חק לישראל

ע"פ מתוק מדבש
והוא חמשה חומשי
תורה מסודרים לפי
ימות השבוע למשך
כל השנה

איצר הזוהר

אלפי ערכים
מגוונים מדברי
הזוה"ק תיקוני זוהר
זוה"ר ע"פ סדר א"ב

שערי זוהר

מבוא
לכל חבא לעמוק
בספרי זוהר הקדוש
ובתורת התמורה

האדרות

ע"פ מתוק מדבש
אדרא רבא
ואדרא זוטא
אדרא דמשכנא
וספרא דצניעותא

וספרתם לכם

הנהגות ישראל
לתקון המידות
לכל יום ויום
לימי ספירת העומר

ימי הבחרות ובר מצוה

הזכרת ליום
הבר מצוה ולכלל
בחורי החמד בתחילת
דרבם במבואות ה'

קדושה וצניעות השלם

הדרכות והנהגות
איש וביתו בעין
"קדש עצמך"
במותר לך

כתר הצניעות

לשח"ק-אדיש
דברים מליבקים חיוק
הצניעות הליכות
והלכות והדרכות
לכבוד ישראל ביסודי
הצניעות

יום החופה

לחתן ולכלה
עניי חלכת ומוסר,
דינים ומנהגי החופה
החתונה וז' ימי
המשתה

שמירת המחשבה

חובת ומעלת
שמירת המחשבה
ועצות ומעלות
מועילות לכל א"א

כוונת הברכות

מעלת המאמר ברכות
מלקט מדברי חז"ל
ומספרי הראשונים
והאחרונים

הגדה של פסח

מתוק מדבש
עם ילקוט מונות
והנהגות מסכת
הא"י ז"ל

תורתנו מגן לנו

מתנה
יחודית
לפורים

ספר הזהר הקדוש ע"פ מתוק מדבש

הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

23 כרכים המפרשים את כל דברי הזהר בלשון קל וקצר ע"פ מפרשי הזהר הקדמונים
ניתן להשיג בפורמט גדול (17/24 ס"מ) - ובפורמט בינוני (12/17 ס"מ) - מהדורת ר' הערשל וועבער
תשלומים נוחים משלוחים עד הבית

ניתן להשיג בחנויות המובחרות
או באימייל: mothekmidwash@gmail.com או בטל

1800-350-330